

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAGS TIDSSKRIFT

Nr. 1 1990. Årgang 8 Pris kr. 35,-

Se side 61 nederst.

Hvalkjeper som pryder innkjørselen til garden Skipsvolden ved Lena i Østre Toten. De ble anskaffet av major Jens Stai (d.y.) i 1907. Se forøvrig artikkel om Skipsvolden på side 67.

Lygnasæter

DEN MODERNE SKYSSSTASJON

2770 Jaren - Tlf. (063) 28 241

GJENSIDIGE

FORSIKRINGSSKAPET
FOR DEG SOM VIL HA ALLE
FORSIKRINGER PÅ DET
STEDET DU BOR.

- ★ *PENSJONSFORSIKRINGER*
- ★ *LIVSFORSIKRINGER*
- ★ *SKADEFORSIKRINGER*

GJENSIDIGE
Forsikring

Valdres Brannkasse
Vestoppland Gjensidige
Hadeland Gjensidige

Brannkasse

A/C HADELAND
KORNSILO OG MØLLE

Kornmottak — Kraftfôr — Såvarer av korn og gras
Tilskuddsfôr og gjødning

Telefon (063) 28 115 — 288 016

Det som betyr noe
for distriktet,
betyr noe for oss

KJENN DIN BYGD

LOKALHISTORISK LITTERATUR I GODT UTVALG

TOTN tidsskrift hefte 1 - 9	à kr. 60,-
TOTN årbok 1978-87	à kr. 100,-
TOTN årbok 1988-89	à kr. 120,-
Totens bygdebok bind 1 (to halvbind)	à kr. 180,-
Totens bygdebok bind 2 - 3	à kr. 180,-
Totens bygdebok bind 4	kr. 335,-
AKSEL NAPSTAD: Villtotingen. Viser	kr. 40,-
MAGNE OLSTAD: Spellmann langs vegen	kr. 40,-
PÅL GIHLE: Frå gammalt	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Bondelag 1882 - 1982	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Skogeierlag	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Hoff kirke	kr. 40,-
TOTEN DIALEKT A: Form-bruk-framtid?	kr. 40,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL hefte 1-9	à kr. 30,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL hefte 10-12	kr. 50,-
JOHN AA. GJESTRUM: Gards- og slektshistorie	kr. 90,-
ØYEBLIKK SOM VAR: Gamle fotografier I-II kr.100,-	kr. 130,-
MJØSA årbok 1982 - 83	kr. 100,-
MJØSA årbok 1984 - 86	kr. 130,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 1	kr. 25,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 2	kr. 40,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 3	kr. 60,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 4	kr. 80,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 5	kr. 120,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 6	kr. 130,-
VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG 4 hf. pr år	à kr. 25,-
	1988 à kr. 30,-
	1989 à kr. 35,-

Og mange flere. Se vårt utvalg

TOTENS BOKHANDEL

Lena - Tlf. 60 594

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG

Postboks 266, 2801 GJØVIK

Medlemskontingent: kr. 100,- pr år.
Lagets tidsskrift kommer 4 ganger i året.

Neste nummer av tidsskriftet kommer ca. 1. mai.
Siste frist for innlevering av stoff er 1. april.

ANNONSEPRISER:	1 gang	4 ganger
1/2 side.....kr.	150,-	kr. 500,-
1/1 side.....kr.	300,-	kr. 1000,-
Bakside.....kr.	500,-	kr. 1400,-

HOVEDSTYRE

Formann Bjørn Bakke, Lønnbergvn. 16.B 2830 Raufoss tlf. 91 540
Nestformann Ole M. Granum, Cam. Colletsvei. 23, 2800 Gjøvik,
telefon 061-76 734 eller 061-73 800.

Kasserer: Eilif Rognerud, 2870 Dokka, telefon 061-10 432.

Sekretær: Harald Hvattum, 2890 Etnedal, telefon 061-20 356.

TIDSSKRIFTSTYRE:

Ole M. Granum, styrer, Fredrik Dyhren, Jan Eilert Jaatun og
Arne Amundgård.

Postgirokonto : 3 00 10 05

Bankgirokonto: 8126 05 02972

Innhold

- 7: Harald Hvattum: Bok om en emigrant fra Brandbu.
- 10: Hans M. Næss: Slegt, Kammerudtangen, Hadeland.
- 15: Fredrik Dyhren: Slekta på Felde i Torpa på 1600-tallet.
- 24: Arne Amundgård: Folk på Sumelengi i Valdres.
- 27: Bytet i Østre Toten.
- 29: Odelsjordebok for Vardal fra 1624.
- 31: Odelsjordebok for Biri fra 1624.
- 34: Om Valle ved Lena.
- 38: Arne Amundgård: Folk på Borgen i Østre Toten.
- 45: Torger Kraggerud: Primstavens merkedager.
- 50: Hans M. Næss: Slegt fra Fagerholt i Gran (7)
- 59: Arne Amundgård: Sandbakke i Vestre Toten.
- 62: Bernt G. Bielke: Gården Rønningen i Søndre Land IV.
- 67: Arne Amundgård: Skipsvolden ved Lena.
- 71: Materiale tilhørende Gjøvik-Toten avdeling av Vestoppland Slegtshistorielag.
- 74: Wilhelm Færden: Mer om Frantz Philip Hopstock.
- 75: Fra lokalavdelingene.
- 75: Spørsmål.
- 77: Budsjett for tidsskriftet 1990.

Bok om en emigrant fra Brandbu (1)

Av Harald Hvattum

E. Palmer Rockswold;
Per - Immigrant and Pioneer.
Minnesota 1981.

Det er mange tilfeldigheter her i livet. Under en avslutningsfest i forbindelse med 150-årsjubileet for utvandringa i Valdres sommeren 1989 hadde jeg Betty Rockswold til bords. Hun leder det genealogiske arbeidet i Valdres Samband. Valdres Samband er et norskamerikansk bygdelag på linje med Hadelandslaget i Amerika. Under samtalen kom det fram at hun var gift med presidenten i Hadelandslaget i Amerika, E. Palmer Rockswold. Rockswold hadde far sin fra Brandbu, og skrev for noen år siden en bok om ham.

Jeg fikk etterpå en lengre samtale med Rockswold selv, pluss et eksemplar av boka hans. Boka hans er svært lite kjent på Hadeland, noe den forøvrig ikke burde være, som en del av utvandringslitteraturen om Hadeland. Rockswold kommer forøvrig selv til Hadeland neste år, i forbindelse med 80-års jubileet for Hadelandslaget.

Om forfatteren

E. Palmer Rockswold vokste opp på en farm i den sør-østre delen av Nord-Dakota. Han utdannet seg til skolemann og historiker. Rundt 1980 ble han klar over at faren hadde vært medlem av Hadelandslaget i Amerika. Han ble da interessert i arbeidet deres, og meldte seg inn. De siste tre årene har han vært president i laget, og redaktør av tidsskriftet Brua.

Faren døde kort tid etter at Palmer ble født, så han har ikke selv noen minner om faren. Likevel ville han prøve å beskrive livet til faren. Det har han gjort gjennom ei 225 siders bok med tittelen "Per - Immigrant and Pioneer". Boka er skrevet på engelsk og gitt ut i 1981.

Rockswold tar utgangspunkt i familieopplysninger han har om faren, og bygger videre på dette i skjønnlitterær form. Dette er altså ingen ren biografi, ei heller noen ren slekts-historie. - Med sin bakgrunn i historiefaget har han prøvd å sette nybyggerlivet til faren inn i en større sammenheng. Gjennom Per får vi en innføring i livet til innvandrerne sist på 1800-tallet. Vi får høre om hvordan de livnærte seg, og ikke minst om hvordan de sakte men sikkert ble omformet til amerikanere.

Amerikanske anmeldere har da også bemerket at denne boka kan leses på to måter. Den ene er historien om hvordan utvandrerens Per Elvestuen greide seg i Amerika. Den andre er at Per også kan stå som eksempel for innvandrere til Amerika generelt sist på 1800-tallet, og dermed også gi en større generell forståelse av dette.

Boka er stadig å få tak i i Amerika. Den koster nå rundt 50 kroner med myke permer og 90 kroner med stive permer + porto. Undertegnede kan formidle bestillinger.

Per Elvestuen

Per Elvestuen (1863-1918) er personen boka handler om. Han var født i Elvestua i Midtre Brandbu. Foreldrene het Erik og Petronelle Elvestuen. De hadde tatt over Elvestua i 1868. Den forrige brukeren her var far til Erik, Amund Elvestuen. Amund hadde i 1868, sammen med de yngste barna sine, utvandret til Amerika, Dermed ble Elvestua ledig. Det var ikke så store jordflekken i Elvestua og Amund Elvestuen dreiv derfor som bygdesmed attåt.

Per kom tidlig med i arbeidet i smia. I onnene hadde han arbeid på en av Kjosgarda. Her ble han forelsket i gard-dottera, Sigrid. Hun var også interessert, men gardbrukeren ville ha en frier fra et større sted enn Elvestua. - Per valgte da en løsning som mange andre hadde prøvd før han. Han ville til Amerika, bygge seg opp en gard, og så få Sigrid over til seg. Via broren Amund, som hadde reist før han, fikk han penger til billett, og instruksjon om hvordan han skulle ordne seg på overturen. I mars 1881 reiste Per Elvestuen fra Brandbu. Han skulle aldri komme tilbake.

De første to åra i Iowa

Amerikareisa foregikk med dampbåt via England. Fra New York tok Per seg innover i Amerika til Winneshiek County i Iowa. Her fikk han først losji hos tanten Anne og mannen hennes Anton Rockswold. Sistnevnte var fra Toten. I nærheten her bodde også bestefaren til Per og en to-tre tanter og onkler. Bror til Per, Amund, var også i nærheten.

På denne tiden var det gode muligheter for å starte som farmere på Dakotapraærien. Amund var på tur dit og ville ha broren med seg. Per ville imidlertid først bli en tid i Iowa. Det endte med at han fikk ta over jobben til Amund, nemlig å være gardskar hos en mann som het Ola Nordbraaten. Her lærte han seg språket og skikken i Amerika. Etter to år var han klar til å dra etter til broren.

E. Palmer Rockswold beskriver hvordan Per og et søskenbarn nå drog til Dakota. I Dakota traff Per igjen broren Amund, og fikk kjøpt seg land i nærheten av han. Det var også mer Brandbufolk i området. To Smedshammerkarer hadde land like i nærheten. - Seinere fikk Per selv en Brandbukar, Thorstein Steinbraaten, som gardskar. Per og Amund var nå langt på vei blitt amerikanisert, og ville ikke lenger bruke det norske navnet Elvestuen. De tok derfor det samme navnet som tanten deres, Rockswold. Per hadde hele tida Sigrid Kjos i tankene og skrev av og til brev heim til henne.

Farmer i Dakota

Per ble boende livet ut i Dakota. Sakte men sikkert bygde han og Amund opp hver sin farm. I 1880-åra var det enda villmark i dette området, men etterhvert kom det jernbane, skole, kirke og en by i nærheten.

Da farmen var oppbygd, skrev Per brev til Sigrid Kjos og ville ha henne over. Da var det imidlertid for sent. Faren hadde da giftet henne bort. En av årsakene til at hun gikk med på det, var at faren hadde gjemt unna alle brevene Per hadde sendt henne tidligere.

Per ble senere gift med ei jente som het Serianna. Hun var utvandret fra Vesterålen. - Familien fikk tilsammen 8 barn. Den yngste, Palmer f. 1916, er altså forfatteren av denne boka. Faren døde året etter at han ble født.

Slekt, Kammerudtangen, Hadeland

Av Hans M. Næss

"Tror du at du kan hjelpe min amerikanervenninne og meg med å finne skyldfolk til henne på Hadeland? Hennes navn er Ella K. Mc. Carville, 726 North Gardiner, Rockford II 61107. Hun er etterkommer etter Oline og Peder Kammerudtangen (tidligere ble Kjeksrud brukt som etternavn). Peder var født 11. august 1878 og han var gift med Oline Larsdatter Bjørndalen. Barna var: Lars, Hans, Ole, Otto, Iver, Helena, Anne, Berte, Pernille og Gina. De reiste til Amerika alle så nær som Helena. Hun ble gift med Hans Hoff, her ble også Myhre brukt. Helenas barn: Harald, Anders, Peder og Iver. Her var det bare Iver som ikke drog til Amerika, og det er hans etterkommere vi gjerne skulle vite noe om, dersom han hadde noen da. Det kan jo være han var "ungkar", skriver Turid Johnsrud, 3520 Jevnaker. Amerikanerinnen lurte også på om de på vestsida av Randsfjorden rodde (kunne kvinnfolka å ro også, spør hun) til østsida under konfirmantforberedelsen, eventuelt hvor ofte og hvor mange ganger de var over fjorden på "lesing"?

Litt om familien til Oline og Peder Kammerudtangen

Peder Hansen Kammerudtangen og Oline Larsdtr. giftet seg 29. desember 1853, og da bodde Peder på en husmannsplass under Røken, Oline på en husmannsplass under Bilden. De hadde 11 barn:

1. Pernille født 18. juni i Bildeneie (husmannsplass under Bilden) og døpt den 9. juli 1854. Faddere var; Ragnhild Larsdtr. Bildeneie, Elina Hansdtr. Lyseneie, Anders Nilsen Bildeneie. Nils Nilsen Røkeneie og Ingebret Hansen

Kjeksrud. - Pernille ble vaksinert mot kopper 16. april 1855 og ble konfirmert på Granavoll 30. mai 1869. Hun fikk utflyttingsattest hos presten for å reise til Amerika den 7. april 1884, og ble innført i politiprotokollen i Kristiania (Oslo) 17. april 1884.

2. Birthe født 18. august i Lyseneie (husmannsplass under Lysen) og døpt 21. september 1856. Fadderne var: Maren Pedersdr. Lyseneie, Anne Eriksdr. Lyseneie, Lars Mikkelsen Lyseneie, Hans Eriksen Lyseneie og Christen Hansen Bildeneie. Birthe ble vaksinert mot kopper 2. juli 1857 og konfirmert 4. juni 1871 i Gran. Jeg har ikke funnet henne som utvandret verken i kirkeboka eller i politiprotokollene i Oslo.
3. Helene født 12. oktober på Bilden, døpt 19. desember 1858. Fadderne var: Marte Olsdatter Askimeie, Mari Hansdatter Lyseneie, Lars Olsen Bildeneie, Ingebret Hansen Askimeie og Paul Nilsen Askimeie. Foreldrene bodde da på Bilden som inderster. Det betydde at de leide hus der, men hadde egen husholdning. Helene ble vaksinert mot kopper 25. juni 1866, og konfirmert i Gran 25. mai 1873.
4. Lars født 3. oktober i vestre Bildeneie og døpt 25. november 1860. Foreldrene er fortsatt inderster. Fadderne var: Marte Torgrimsdatter Bilden (gardkone), Birthe Larsdatter Bildeneie, Lars Olsen Bildeneie, John Andersen ibid (betyr samme sted), Lars Christophersen Grinakerseie. Lars ble vaksinert 20. juni 1861 og konfirmert i Gran 30. mai 1875. Det er trolig denne Lars som er innført i politiprotokollen 12. april 1883 som utreist til Amerika. Det står ikke bosted, men han er 22 år gammel, og det stemmer. Reisemålet var Monroe.
5. Hans født 14. juli i Kammerudeiet (=Kammerudtangen) og døpt 11. oktober 1863. Fadderne til Hans var: Kari Sørensdatter Kammerud, Elina Hansdatter Kløvstad, Ole Johannesen Lyseneie, Ingebret Hansen Elkeneie, Ole Nilsen ibid. Hans ble konfirmert 16. juni 1878. Han fikk utvandringssattest hos presten 7. april og ble innført i emigrantprotokollen i Kristiania 17. april 1884.

6. Anne Maria født 25. november i Kammerudeie og døpt neste år den 27. januar 1867. Fadderne var: Kari Sørensdatter Kammerud (gardkone), Paul Torgersen ibid, Paul Larsen ibid, Nils Andersen Onsakereie og Birgit Ellingsdatter Ruden. Anne Maria ble vaksinert 1. januar 1873 og konfirmert 25. mai 1881. Hun er innført i kirkeboka 24. mai 1886 og i politiprotokollen 26. mai 1886 som utreist til Amerika.
7. Ole født 14. februar i Kammerudeie og døpt 6. mai 1869. Fadderne var: Johanne Paulsdr. Kammerudeie, Ole Olsen ibid, Nils Andersen Onsakereie, Hans Andersen ibid og Karen Halvorsdatter Onsaker. Ole ble vaksinert 15. august 1870 og konfirmert 30. sept. 1883. Det er trolig han som reiste til Amerika fra Gran 6. juli 1887.
8. Otto født 25. november i Kammerudeie og døpt året etter den 20. mai 1872. Fadderne var: Oline Larsdatter Kammerudeie (mora), Anne Andersdatter Onsakereie, Iver Johnsen ibid, Hans Andersen ibid og Anders Hansen Rudeneie. (Otto ble vel kalt Otto fordi han var nummer åtte av barna). Han ble vaksinert 4. januar 1875 og konfirmert 3. oktober 1886. Han kalles Otto P. Kammerud da han reiste til Amerika 16. august 1893.
9. Gina Martha født 8. juli i Kammerudeie og døpt 11. oktober 1874. Fadderne var: Ingebret Jørgensen Kammerud, Marthe Torgersdatter ibid, Erik Olsen ibid, Ingebret Hansen Røkeneie og Peder Nilsen Elkeneie. Hun ble først hjemmedøpt av Marthe Johnsdatter Kammerud. Hun ble vaksinert 12. august 1880 og konfirmert 6. oktober 1889. Gina Martha reiste til Amerika som Gina Pedersdatter Kammerud 19 år gammel, da hun ble innført i emigrantprotokollen 27. juni 1895.
10. Peder født 11. august på Kammerud og døpt 6. oktober 1878. Faddere var: gardmannskone Marte Nilsdatter Kammerud, gardmannsdatter Goro Torgersdatter ibid, gardmannssønn Søren Torgersen ibid, husmann Anders Pedersen Ruden og husmann Peder Pedersen ibid. Peder ble vaksinert 25. september 1879 og konfirmert 2. oktober 1892. Han reiste til Amerika som Peder Pedersen

Kammerud den 27. juni 1895.

11. Iver født 3. januar i Kammerudeie og døpt i Næs kirke 20. mars 1881. Faddere var: husmannskone Karen Halvorsdatter Kammerudeie, tjener Pernille Pedersdatter Hvinden (var det søstera som var på Hvinden i tjeneste?), husmann Anders Hansen Rudeneie, selveier Peder Pedersen Kolden, og inderst Karl Andersen Onsakereie. Iver kalles Even Pedersen Kammerud da han reiste til Amerika sammen med foreldre og søsken den 17. juni 1895.

Faren til disse elleve barna, Peder, var født 18. september og døpt 29. september 1826 i Toverudeie, en husmannsplass under Toverud. Foreldrene hans var Hans Engebretsen Toverudeie og Pernille Pedersdatter Helgakerseie som giftet seg 10. september 1825. Hans Engebretsen var sønn av Engebret Eriksen og Mari Hansdatter. Dem finner vi i folketellinga for 1801 på Tokerud som husmannsfolk:

Engebret Eriksen husmann med jord 40 år

Mari Hansdatter hans kone 40 år

Erik, deres børn 6 år

Hans, deres børn 3 år

Dorthe, deres børn 9 år.

Erik Johnsen husmann uten jord 88 år gift 2. gang

Dorthe Engebretsdatter hans kone 76 år, gift 1. gang

Thor Engebretsen føderåd, 68 år gift 2. gang

Sønnev Knudsdatter hans kone 48 år gift 1. gang

Maren deres børn 11 år

Sønnev deres børn 15 år.

Mora til disse 11 barna, Oline, var født 27. august og døpt 9. september 1832. Hennes foreldre var husmann Lars Olsen Bildeneie og Berte Olsdatter. De giftet seg som Lars Olsen Bildeneie og Berte Olsdatter Nestegge den 19. juli 1823.

Nummer 3 av barna, Helene, giftet seg 10. desember 1885 med skomaker Hans Andersen, som var husmannssønn på Hovseie i Gran, og bodde som inderst der da han giftet seg.

De kjøpte seinere Myre sør for Vassenden, og kalte seg siden Myre. De hadde disse barna:

1. Anders født 23. februar 1886, døpt 14. mars, død 17. nov. 1889 av difteri og begravd 23. november.
2. Olga Kristine f. 2. november og døpt 25. desember 1887.
3. Anders f. 20. mars 1890.
4. Peder f. 7. mars 1892.
5. Ole f. 26. juli 1894.
6. Halfdan f. 26. mai 1896, gift med Kristine Stubberud. Barn: Ingjerd f. 1920 gm Mikal Wøien f. 1917 d 1960. Barn: Karin gift med Per Helgaker. De bor på Otta. Harald f. 1918, skomaker i Gran gm Liv Hangås. Barn: 1 Hans gm Liv Lundberg, Jaren, bor på Nes, Hedmark, 2 Grethe gm Arne Bakken, Ådalen.
7. Harald f. 27. mars 1898.
8. Iver f. 31. oktober 1902 gm Karen Danielsen, Oslo. Barn: 1. Marit g Nygård i Oslo, 2. Ivar bor i Strømmen, 3. Eva bor i Fredrikstad, 4. Johan bor i Hønefoss.

Ingjerd bor som enke i Grenseveien 25 i Oslo og har telefon. Harald bor som enkemann i Vassenden ved Folkevognforretningen.

De som bodde på Vestsida og skulle til presten for konfirmantundervisning, måtte nok ro over. Men de var som regel flere i følge, og det ble som regel til at noen av de største guttene rodde. Men det hendte nok at jentene også måtte ro.

Barna var til konfirmantforberedelse en gang i uka i ca et halvt år. Når de ble konfirmert om våren, så måtte de gå til presten om vinteren, men etter at konfirmasjonen ble om høsten, begynte forberedelsene om våren, så da hadde en i hvertfall lysere dager når en skulle dra den lange vegen til Granavoll.

Kjeksrud var et bruk nede ved Randsfjorden vest for Askim. Det var sikkert det som presten kalte Askimeie. Mons Røken hadde det ei tid, og han tok ned huset og satte det opp igjen på sagtomta på Røken, og der hadde de salg av kaffe under bygging av Røykenvikbanen. Huset har siden blitt kalt Kaffehuset. Jakob Smerud på Askim eier Kjeksrud nå. Bruket var gårdsnummer 199/1, 2 og 3.

Bjørndalen var en husmannsplass under Bilden som nå eies av Mikkil Bilden. Plassen lå oppe i skogen nord for Bilden og vest for vegen fra Bilden til Røykenvika. Det var den presten kalte Bildeneie.

Slekta på Felde i Torpa på 1600-tallet

Av Fredrik Dyhren

Ved et gjennomsyn av ei tingbok for Hadeland, Land og Valdres fant jeg nevnt en totning som hadde reist helt opp i Torpa, og det gjorde meg nysgjerrig. Den saken vil jeg nå referere litt i fra. Saken forteller oss litt om både slekta og garden, og jeg vil prøve å supplere litt.

Så til selve dokumentet:

Anno 1665 den 27 Juny efter en rigens steffnings till hold retten at betiene paa en gaard Felde udi Torpens Annex i Lands præstegield, angaaende en odels tvistighed i mellem Siffuer Ulven aff Ringsagers prestegield paa Hedemarken og Halluor Felde med sine søskende till samme, offrværende k.may fouget erlig vellagte vellfornemme mand Jacob Madsen Lun, hans dertill betroede fullmegtig vellforstandige mand Olle Andersen, bygdelensmanden Anders Tomble med danne mend flere.

Lougrette

Olle Frøsland Amund Aassen Rasmus Vinger Allff Kindsjord
Olle Presterud Olle Frøsagger Arne Ommelstad Erik
Ommelstad Olle Gielie Biørn Skindeli Michell Gaarder Hoffuer
Vinger.

Huor da kom for os udi rette Siffuer Ulvens quinde aff Ringssagger prestegield paa Hedemarken som odelseiende halff parten udi Felde: och som hendis broder Knud Fiørchindstad fra Tottens prestegield befullmegtiget, der efter udi rette fordret Halluor Olluffsen Felde i Lands prestegield boende i Torpens Annex udi Valdris fogderi, huor efter till talles Hallduor Felde formedelst hand urettelig saklig haffue angifuet odelsgodset udi Felde och saa efter sin egen berømmelse lod for lyde at skall verre merre eiende i garden Felde en som bemte. Siffuer Ulven paa sin hustrues vegne. En dog Halluor Felde, hans fader Olle och Siffuer Ulvens

verbroder Endre Braastad en huer eiede udi Felde den halffte part och som nu Siffuer Ulven effter saadan angiffuelse paastaar det Halluor Felde haffr ophøyet sit och forringet Siffuer Ulvens part som han formener at stride imoed Louffens, och der efter paastoed at leilending Halluor Felde saa meget som paa Siffuer Ulvens part haffuer forbrutt: efter merre samme stevningsindhold som befaller Arne Olluffsen Lunde aff Offuerdals prestegield samt Knud Fierkindstad fra Totten om de her udi noget kand haffue at sige, bemte steffning for di vedkommende at verre liust och ankyndiget som opskrift ud viser.

Høyeste bemelte rigens steffning aff dato Aggershus den 27 may 1665.

Dernest bleff udi rette laugdt en sex mands dom udstedt aff ting schirffueren paa de tider Niels Sommer aff dato Ragnes tingstue i Land den 23 Juny 1619.

Da hoffuet meningen desem endelig sluttning melder aff domen det Endre Grytte och Olle Felde haffuer beuisligt giort huer dennem der udi at vere berettiget en huud och edt kallfskind for uden Olle Gierdalens andpart ehr der forre forskr. Endre Grytte och Olluff Felde begge at raadde och følge bøsellen udi forn. gaard Felde huer dennom till halffparten och verre udi alle maade jeffn gode till huis der aff med rette giøres och giffues kand dog der med forskr. Olle Felldes rett till aasædett ufor krenkett udi alle maader under fulle for Zeglinger.

Videre her udi retten bekiente Østen Gaarder at hand efter Halluro Feldes begier och Angiffuelse skulle frasige for her commissorier der til commiteret laumand Jens Bang Nils Tolder Jacob Madsen Lun med flerre som passerit paa Brøstad i Vardal och beredt hand at haffue saaledis angiffuet ettrer Halluor Feldes begier saaledes Halluor Felde med sine søskende och med arffuinger er udi Felde - 1 1/2 huder 1 1/2 skind och Siffuer Ulven i ligge maade 1 1/2 huder 1 1/2 skind . Huilke samme angiffelse Halluro Felde och nu for retten till stoed i sandhed att verre efter hans eggen angiffuelse.

Merre tuistlighed i mellem fullmegtiget och Halluor Felde effter som der bor tuende paa Felde och for menische er rettelig skiftedele i mellem for mentte Knud Fierchindstad det nu rettelig aff mender bør delles och byttes her i moed svarede Halluor Felde och formentte Knud Fiørkenstad inte haffde med det shiffte och bytte.

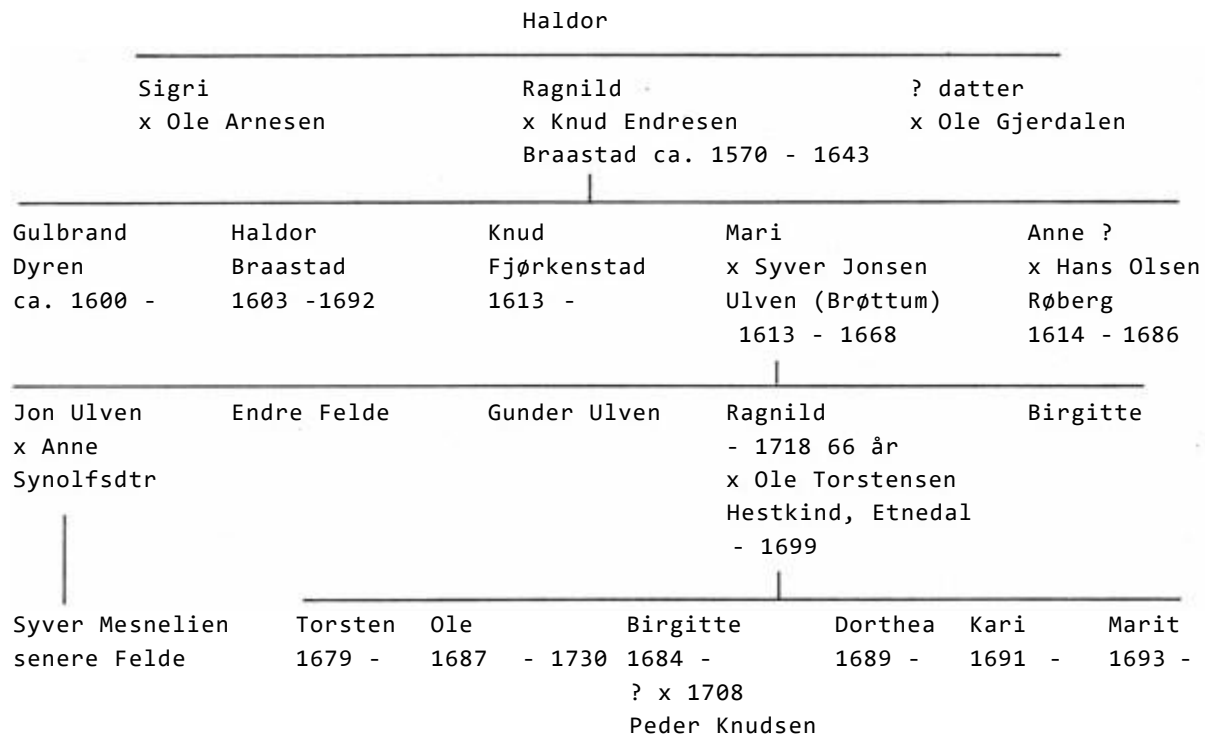
Och ydermerre vaar fullmegtigens faste paastaaede efter hans louffuen der bør shiffte faa som shifte begier och ingen det att hindres och herom vaar endelig domb begierende.

Av saken kan vi slutte at en Halvor må ha hatt en viss tilknytning til Felde, men om han har eid eller bodd på garden, er ikke godt å si. Dommen i 1618 tyder på at godset ble delt i 3 like parter og helst arveparter. - Hans barn bør være:

1. Sigri gm Ole Arnesen. - Blant bøndene som eide odelsgoods i 1615 var Peder som bodde på ødegarden Felde. Han eide 1/2 hud i garden samt 1/2 hud i en gard i Valdres. Året etter forteller skattelistingene at Oluf brukte garden og var for en ødegard oppløpt i 1/2 boel (halvgard). I 1624 var Peders gods overtatt av Oluf, og totalt eide han 1 hud i Felde.
2. Ragnhild - kanskje beslektet med Gunder Gryte som i 1615 eide 9 skinn i Felde. Hun var gift med Endre Knudsen som bodde på Gryte i 1619 og senere på Braastad.
3. NN gm Ole Gjerdalen. - I 1642 eide Endre Broner 1 hud i Felde som helst er i Ole Gjerdalens part. Men noe slektskap mellom Broner og Felde kjenner jeg ikke til. Godset var i følge skattematrikkelen av 1647 overtatt av Oluf Felde som står oppført med 2 huder m.b. og Endre Braastads arvinger som eide 1 1/2 hud m.b. i Felde.

Felde ser ut til å ha blitt brukt som 2 bruk alt før 1630, da det dukker opp sammen med Oluf en leilending Olle, i skattemattingene. Etter sistnevnte kom Haldor og brukte garden fra 1643. Både Oluf og Haldor nevnes i kopskatten med quinde og tjenestepike. Oluf Felde er nevnt i skattemattingene til 1648 og han døde antakelig rundt den tiden. Av hans barn kjenner vi:

Tavle I

1. Arne Lunde i Etnedalen 60 år i 1664. Han var som vi hørte til stede ved rettsaken. Arne Olsen var gift med Marte Knudsdr. som ifølge tingboka for 1680 var barnefødt i Vangs prestegjeld i Valdres.
2. Datter gift med Gunder Grøtåsen, han er nevnt som forarmet blant tjenestdrenger og husmenn i 1654 men er død før 1666. I 1653 ble Sigri Felde med sine barn tiltalt av Nils Hansen av Christiania for bruk av Grøtåsen som av gammel tid skulle ligge under Lunde i Torpen. Arne Lunde viste til en dom av 9/3-1629 om at bemeldte Grøtåsen skulle ligge under Felde for odel og eiendom. Det ble også vist til en kontrakt mellom Christen Lunde og avgangne Oluf Felde i 1640.
3. Halduord (Halvor) Felde, (både Halvor og Haldor var varianter av samme navn og kunne bli brukt om samme person), var bruker på en av Felde-gardene etter 1650, men han døde snart etter. I 1660 var det skifte etter Guri Felde. Der fortelles det at skiftet etter hennes første mann Halvor Olsen Felde i 1654 inneholdt 9 1/2 skinn odelsgoods i Felde. Ved skifte etter henne oppgis Arne Lunde og Haldor Felde som formyndere for de to eldste barna, og Jon Hasli og Hans Ringshelden for ungene i det andre ekteskapet. De to siste formynderne var Guris brødre og sønner av Torgeir Hasli i Snertingdal. Hennes 2. mann Harald Frigsen var ved skiftet bruker på Felde, og han satt der trolig til sin død etter 1690.
4. Haldor Felde brukte den andre av Felde-gardene trolig fra 1643 til sin død ca. 1680. Han var gift med Ragnild Tollufsdr. og var kanskje gift nok en gang. I 1661 var han eier av 10 skinn i Felde og 3 skinn i Hougdalen. Den andre halvparten av godset i Hougdalen kjøpte han av sin verbror Svend Halvorsen Opsal i 1667.

Etter hans død ble garden, trolig søndre Felde, overtatt av dens eiere. Ifølge dommen ble Felde delt i to like store gardar og Endre Braastad svigersønn Syver Jonsen Ulven eier av denne. Det ser ut til at hans sønn Endre Syversen flyttet til Felde, hvor han nevnes i 1681. Året etter heter brukeren Ole,

og han må være den Ole Torstensen fra Hestkind i Etnedal som var gift med Ragnild Siversdtr, Endres søster. De brukte så hver sin part av garden i noen år framover. I 1693 stevnet Endre sin svoger Ole fordi han ulovlig hadde frakjøpt ham gods og åsetesretten i Felde, men saken ble henvist til nytt stevнемål. Imidlertid døde Ole Torstensen i 1699 og det ble skiftet mellom enken og parets barn.

I 1705 skjøtet enken Ragnild så det innkjøpte godset fra søsknene Jon Ulven, Gunder Ulven og søsteren Birgitte til broren Endre. Det er ikke bare i dag folk lever et usedelig liv ifølge moralens voktere. Torsten Olsen Felde tiltales for leiermål både i 1706 og 1708. Endre Syversen tiltaltes i 1706 for sitt 2. begange leiermål i ekteskapet, og det med en kvinne som tilforn var besøvet av hans stiffsønn. Under forhøret kom det fram at hun hadde født det i dølsmål. Saken endte med at de begge ble dømt til døden, men Endre begjærte saken appellert. Resultatet av saken får vi høre i et skjøte i 1711 hvor han overdrar 1 1/2 hud til sin brorsønn Syver Jonsen som har påtatt seg å betale den gjelda Endre var skyldig. Videre står det: "og etter det ved en over mig ergagne overrettsdom, for mine misgjerningers skyld har måttet forføye meg av prestegjeldet, så jeg ikke kunne oppnå den tid i bygden å forbli inntil jeg dette skjøte kunne forfatte og undertegne — så underskrev Nils Finne og Gulbr. Gaarder".

Året etter stevnet Peder Knudsen Felde førnevnte Syver Jonsen Mesnelien for å motta penger for 9 skinns bruk som Endre tilforn hadde beboet. (Min første tanke var at Peder kanskje var Endres stesønn. Han var imidlertid gift med ei Berte Olsdatter, og det kan heller være på sin kvinnes vegne han hevdet rett i Felde). Syver Jonsen ble sittende på garden, men fikk med en gang økonomiske vanskeligheter og halve garden ble pantsatt til brukelighet i 3 åremål (9 år) og deretter i underpant til Hans Torsen. Hele garden solgte så Syver til en Hans Olsen som også løste pantet i 1722. (Sistnevnte ble et par år senere trolovet med Abigal Syversdtr. Felde, så kanskje utviklet det seg slik at slektslinjen fortsatte på garden??)

Nordre Felde (se tavle II) tilfalt arvingene etter Oluf Felde, og som tidligere nevnt eide Halvors arvinger 9 1/2 skinn og Haldor 10 skinn. De førstnevnte hører vi ikke mer til, i stedet oppføres Arne Lunde i slutten av 1670-årene med samme godsstørrelse. Hans sønn Hovor Lunde pantsatte godset i 1683,

men en brorsønn Arne Knudsen Flatødegarden løste det i 1687. Det var imidlertid dennes mor, Anne Andersdtr., som i 1702 solgte parten på 9 1/4 skinn med åsetesrett til Erik Haldorsen Rustand.

Hvem som overtok bruken av garden etter Harald Friksen vet jeg ikke. Salget i 1702 førte til at Erik Halvorsen etablerte seg på garden, og det ble spiren til tvistigheter om retten av den. Eriks økonomi var heller ikke bra og han måtte i 1713 pantsette hele garden på 1 1/2 hud. På ny meldte Arne Flatødegarden seg og løste godset i det han forega å være nærmeste løsningsmann til det.

I 1718 skjøtet Erik Halvorsen boende på Vilberg til Arne Flatødegarden 2 skinn i Felde, hvorav det ene skinn arvelig var tilfalt ham på hans kvinne Ragnild Gulbrandsdatters vegne. Det andre skinn hadde han kjøpt av sin hustrus søsters (mosters?) mann Fredrik Nilsen søndre Sedal. (Ragnilds foreldre var Gundbiør Haldorsdtr. og Gulbrand Fredriksen Vilberg. Sistnevnte solgte i 1680 hustruens gods i Hougdalen 1 1/2 skinn til hennes søster Sigri).

Et par år seinere i 1720 tilskjøtes Arne Knudsen av følgende deres arvelig tilfaldne jordgods i Felde som ble betalt således:

Til Christopher Tollefsen for odelsretten 10 rdr.

For hans andel i garden Felde 2 rdr. 3 ort

Til Ole Halvorsen Jerdalen for andelen i Felde 8 Rdr. 1 ort

Til Erik Halvorsen Felde for andelen i Felde 8 rdr. 1 ort

Til Haldor Halvorsen for andelen i Felde 8 rdr. 1 ort

Til Asle Narum på sin hustru Ragnild Tollefsdatters vegne for andelen i Felde 1 rdr. 1 ort 12 ski.

Til Haldor Tollefsen Narumseier for andelen i Felde 2 rdr. 3 ort

Til Jacob Goplum på sin hustru Siri Tollefsdatters vegne for andelen i Felde 1-1-12

Dette blir til sammen 43 riksdaler. Det dreier seg om 4 brorparter. Den eldste sønnen Tolluf må være død. Etter et gjennomsyn av manntallet 1666, finner vi ham igjen på Hogne 22 år gammel og gift med enka etter den forrige brukeren.

Det ser ut til at Erik Halvorsen fortsatt bodde på og brukte Felde. I 1727 fikk han på ny kjøpt 1 hud 6 skinn i Felde av Tollef Christophersen tjenende på Tonvold for 340 riksdaler.

Hans bror Hanibal Kolterud medunderskrev dokumentet. Av dette var 9 skinn Tollef Christoffersens sanne odel og de øvrige 9 skinn Erik Halvorsens sanne odel ifølge skjøte fra 1702. Tollef hadde som odelspretendent til en del av godset innstevnet forrige eier Arne Flatødegarden og ble etter dette overlatt gardens 1 1/2 hud.

Tingboka i 1729 forteller at Haldor Haldorsen stevnet sin halvbror Erik Felde formedelst han bruker 4 1/2 skinn Haldor arvelig var tilfalden. Forøvrig kan nevnes at i tilknytning til samme person at i følge kirkeboka besov en Hallord Felde Rønne Pedersdatter Brenne i Snertingdal i 1711. I 1726 skjøtet kanskje den samme Haldor Halvdorsen tilholdende på Felde 9 skinn odelsgoods i Felde til Hans Olsen Felde som han var arvelig tilfalden etter sin moder Anne Haldorsdatter. (Dette ser ut til å gjelde søndre Felde. Kan det bety at moren var gift 2 ganger først med Haldor Felde og senere med Endre Syversen??)

Tilbake til nordre Felde der striden om retten til garden ennå ikke var avsluttet. I 1733 lot Knud Andersen Lunde lyse sin pengemangel til 9 skinn odelsgoods som hans fader hadde bortsolgt i hans umyndige år. Samme år ble Svend Halvorsen Jensvold tilkjent løsningsrett til 9 3/4 skinn i garden. Men da Erik Halvorsen fant seg fornærmet ved denne dom ble den innstevnet for lagmannsretten. For å unngå prosess ble partene enige om at Erik Halvorsen skulle betale 354 riksdaler og så få skjøtet utstedt på godset. Dermed fikk han endelig beholde garden i fred og hans slekt ble sittende der utover 1700-tallet.

Av sakens videre innhold kan nevnes:

Hallvur Felde og Arne Lunde på egne og brødrebarns vegne formente de ikke var rettelig stevnet fordi flere av deres medarvinger til samme gods ennå var ustevnet os de formente ingen urett ha gjort. Haldor Felde fremla sin bygselseddel fra Siffr Ulven på ni kalvskind i Felde dat. 27 des. 1655.

I denne tvistighet forrettes dømt og avsagt at Hallfuor Felde med sine brødre barn skal eie og ha 1 1/2 hud 1 1/2 skinn i garden og det samme skal være Siffuer Ulvens part med tilliggende herligheder.

Ettersom citantens fullmektig påstår jorden her den halve part vil ha dem imellom delt og bytt, kunne det nå ikke

etterkommes fordi ikke nogens man ager eller eng att nedertrå ved samme skille mens det beror inntil jorden vorden ledig for avgrøde.

Den skade Halluor Felde har tilføyet Siffuer Ulvens bør han i billigste måte opprette samt den resterende landskyld med all behørighet som en leilending bør og pliktig er sin landdrott erlegge.

Folk på Sumelengi i Valdres

Av Arne Amundgård

Dette er gårdsnummer 64 og 65 i Røn sogn i Vestre Slidre. Namnet har vore skrivi på mange måtar, mens uttalen (i følge Oluf Rygh) er den same som er brukt i overskrifta. Det har vore ein del tvil om kva namnet tyder. Sisteledet har vel med eng å gjera, førsteledet kan vera same ordet som vi har i simle = reinsku. Garden er nemnd i 1324, og det er likt til at det let seg gjera å rekne opp brukarane av garden like frå før Svartedauden og til våre dagar. Det er tidlegare skrivi utførleg om folka på denne garden i Tidsskrift for Valdres Historielag 1921-31 s. 49-91, og det som her kjem er henta frå dette oversynet. Ein har funne å vilja avgrense emnet ein del og har halde seg til berre ei av slektsgreinene. Det blir hevda i artikkelen at Sumelengi var det einaste adelssetet i Valdres i mellomalderen. Og ein annan stad er omtala at "Ein av ætti hadde gift seg med ei preste-dotter. Og det var for ring gifte for ein so gjæv kar, kan du vita!" Dette seier sitt om garden og folket der.

1. Sysselmannen Audun Guttormson i nördre Valdres er nemnd i eit skinnbrev frå 1324. Han hadde vel sonen:
2. Rolf Audunson, som atter vel hadde sonen:
3. Audun Rolvson, lagrettemann 1378-1424. Denne hadde barna: Jogrim (sjå nedanfor) og Geirtrud (gift med Torkel Torkelson på Kvåle i Lome sokn)

4. Jogrim Audunson nemnd 1424. Lagmann i Bergen i 1431.
Barn: Magnhild, gift med neste brukar.
5. Fartegn Filippusson av Losna nemnd 1424/51 gift med
Magnild Jogrimsdr. Sumelengi, desse fekk sønene:
Amund og:
6. Anders Fartegnson, som vel fekk sonen:
7. Jens Andersson, med sønene Samson og:
8. Nils Jensson. Han vart lagmann i Stavanger, adelsmann,
gift med ei dotter til Gaute Ivarson Dall på Valen i
Sunnhordland. Barn: Jens, overtok garden, Samson budde
på Store Linge i Strandbarn i Hardanger, Samson budde
på Mæland i Ullensvang, Hardanger.
9. Jens Nilsson f. 1530/40, fekk Sumelengi til odel og eige,
lagrettemann 1564 vart truleg gift med ei dotter av
presten Håkon Olavsson som var i Slidre 1537 og utover.
Fire barn: Nils død 1645, overtok nedre del av garden,
gift 1 med Magdalena Andersdr. og gift 2 med Barbro
Bjørnsdr. Stede, Håkon, sjå neste ledd, Valentin fekk
Landsrud og Gaute fekk Braka.
10. Håkon Jensson på øvre Sumelengi ca. 1581-1668 gift med
Marte Nilstr. Kvåle. Barn:
11. Per Håkonson f. 1625, døde i 30-årsalderen. Ein kjenner
ikkje namnet på kjerringa hans, men ho vart gift andre
gong med Håkon Erlandson som også dreiv garden ei tid.

Barn frå fyrste ekteskap var:

12. Håkon Person Sumelengi 1653-1726 (døde 1735) gift med
Ågot Torsdr. Rudlang. Barn: Per, neste brukar, Tyri
1682-gift 1 med Erik Løken og gift to med Arne (død
1761), Sebjørg 1687- gm Lars Knutsson Kvist, død 1763,
Ragnhild 1689- gm Per Eivindsson Liss-Lome død 1741,
Tor død 1729, Anne 1702 gm Knut Torgalson Lome død
1734, Barbro 1706-
13. Per Håkonson, overtok 1726 (død 1735) gift med Ragnhild
Ivarsdr. Ringstad død 1751. 3 barn: Håkon 1728-48,
drukna ugift, Gro 1730-, Per, sjå neste brukar.

14. Per Person død 1732-1763 gift med enkja Marit Olsdr. Rye frå Kvåle i Aurdal død 1763. Barn: Marit 1754- gm Johannes Knutson Øygarden, Håkon (sjå neste ledd), Ragnhild 1762- gm Anders Knutson Vik på Rye.
15. Håkon Person 1757-1802 gift med Barbro Nilsdr. Nedre Sumelengi. Barn: Per, neste brukar, Nils 1783-gm Kari Ivarsdr. Vika, Ivar 1789, Nils 1793, Barbro 1794, Ragnhild 1797-, Håkon 1800-
16. Per Håkonson 1780-1836 gift med Kari Gulbrandsdr. Hodne 1787-1862. Ni barn: Håkon 1810-68, Gudbrand 1812-g til Garvik, Barbro 1815- g Vikhagen, Nils 1817, til Berge, Synnev 1819- til Moshagen, Ola 1821-1840, Per 1824-1902 gift til Øde, Ola 1827-30 og Sigrid 1830-40.

Dermed må det greie seg med Sumelengi-slekt her og nå. Det må vel vera nokså eineståande at same slekta har siti på ein gard samanhengande så lenge som i dette tilfelle. På mange gardar stoppar gjerne slektsrekkene på 1500-talet, men altså ikkje her, og dette seier også litt om den posisjon garden har hatt i Valdres gjennom tidene. Eg tek gjerne mot rettingar og tillegg til det eg her har sett opp. Målet for oppsettet har vore å vise samanhengen i slektsrekkene, og eg vonar at eg har greidd det. Der eg har brukt ordet "vel", kan dette oppfattast som at eg har tykt det har vore grunn til ein liten reservasjon, men går ut frå at påstanden er rett. Når det elles gjeld skriveformer har eg prøvd å bruke dei som ein kjenner att frå målføret.

Bytet i Østre Toten

Eiendommen Bytet ligger vest for La, nord for Kongsenga og øst for Sletta. Den første brukeren en kjenner til her var:

1. Martin Jakobsen 1820-1892 født på Homb, død på Bytet, sjøleier, skomaker, gift 1846 med Berte Helene Johannesdtr. Faulkaldbakken, død på Bytet 1875 47 år gammel. 1865 fødte de 3 storfe og sådde 3/4 t. bygg, 1/2 blandkorn, 1/8 t. erter og 5 t. poteter på "Bytet av Sogstad". 1866 ble garden kalt Nordbyttet og var på 17 mål molljord, sand og myr. 1873 kjøpte Martin Jakobsen eiendommen Ringen av nedre Sukkestad fra Paul Johannessen Aas.

2. Den neste brukeren av Bytet ble Hans Nielsen 1838-1899 født på Nøkleby. Han kjøpte garden fra forrige bruker som også var hans svoger. Hans Nielsen og familie bodde på Faulkaldbakken, Dypdal og til sist på Bytet. Han ble gift 1865 med Johanne Maria Johannesdtr. Faulkaldbakken 1843-1931.
Barn:

1. Nils 1866-1954, se nedenfor.
2. Juline Maria 1869 - gm Anders Ringen
3. Johan Albert 1869 – gm Anne fra Gudbrandsdalen, bodde i Oslo, hadde manufakturforretning.
4. Elene Matilde 1871 - gm Jørgen Sando. Bodde i California.
5. Hilda 1872 - gm Karl Flood, en svenske, bodde i Stange.
6. Martin 1877 – gm Kjersti. Bodde i Stange.
7. Peter 1879 -1961 gm Karen Karlsdtr. Iversbakken.
8. Harald f. 1882 døde i USA 1946, ugift.
9. Einar Maurits f. 1884 døde i Alberta, Canada i 1961, ugift.

3. Sønnen Nils Hansen Nord (1866-1954) overtok eiendommen og var sersjant, ble gift 1891 med Juliane Kristiansdtr. Grønland/Tåsås (1867-1946). Barn:

1. Henry Kristian 1892 - til Oslo, gift med Jenny Holst, 2 døtre.
2. Olla Marry 1896 -1969, se nedenfor.
3. Jorunn 1901- se nedenfor
4. Ingrid Natalie, død 1909.

4. Olla Marry Nord (1896-1969) tok over eiendommen etter faren Nils Nord 1950. Våningshus fra 1838, skåle fra 1838 og uthus fra 1929.

5. Jorunn Nord f. 1901 ble så neste eier av eiendommen og den siste som har bodd i Bytet så langt.

6. Eier i 1988 er Magne Kongsengen, som bebor og bruker nabogarden Kongsengen, og bruker disse eiendommene sammen.

K-konto

Bedre oversikt over din personlige økonomi.

Du får en bedre oversikt med en K-konto for daglig bruk og en K-konto for faste utgifter. Og med en fast kreditt på kontoen, kan du ta utgiftstoppene uten problemer.

K KREDITKASSEN
- en enklere og bedre bank

BYT 03.199

Odelsjordebok for Vardal fra 1624

Thorre Mustadtt: Hanns Oudell och Jordegoudz: Udj samme gaard ij huder med bøgssell.

Oluff Mustadt Eyende: Udj samme gaard ij huder, J Thomble J Lannd vj schinnd. Begge med bøgssell.

Olluff Almb, hanns Jordegoudz: Udj samme gaard j pund med bøgssell.

Johanniss Allmb er eigendis J samme gaard j pund med bøgssell.

Guttorm Hørstad er Eigendiss: J samme gaard ij hud. Udi Wiberrig j huud, Udj Wilberrig i Lannd iij schinnd, J frodstad j Wardall iij schinnd. U. B.

Annders Hørstad, Hanns goudz: Udj Wilberrig udj Lannd iij schinnd u.b.

Gunder Grytte er Eigenndis Udj Bradstad ij huder u.b.

Endre Brodstad er Eigenndis: Udj fiell(?) j Lannd j hud ij schinnd, J Frodstad i Wardall vj schinnd, Udj Engness paa Eger iij fjrd. salltt, J Joenssrud ij schinnd, U. B.

Knud Brodstad, Hans Oudell: J samme gaard iij Huuder, Udj Staff Øde paa Hemarchen j hud. Alt med bygssell.

Ollaug Miøllstad, er Eigendis med hendis Børnn: Udj Waager paa Ringerige j pund iij Lisspund, Udj Marcking j huud, J dallerud j huud. Alt med bøgssell.

Harralld Bye thillkommer Uji samme gaard ij huude ij schinnd med bygssell.

Gullbrannd Fyllingstad, Hannss Ouddell och Jordegoudz: Udj samme gaard ij huud, J Fidstad paa Toutten iij schinnd, Morstad paa Hadelannd j fjrd. med Bøgssell. Laruud i Redallen j huud med bøgssell.

Daffinnd Hauge er Eigenndis: Udj Hund ij huude med bøgssell, Enn Quernsted der sammestedz ix schinnd med bøgssell, J skieckellstad i Wardall iij schinnd u.b. Udj Lij der sammestedz iij schinnd med bøgssell.

Gullbrand Skierffuenn, hanns Jordegoudz: Udj Berrig j huud. Udj gammelaass ix schinnd, Udj Myrre iij schinnd. Alt med bøgssell.

Lauridz Thorckenn, hanns Jordegoudz: Udj samme gaard ij huud iij schinnd, J Aallssett paa Børrie xij Lisspund. Alt med bøgssell.

Niess Aas er Eigenndis J samme gaard ix schinnd med bøxsell.

Simen Biigstad, Hanns goudz udj Oudall j wardall j huud med bøgssell, Gammelaas iij schinnd. u. b.

Olluff Hund, Hans goudz: Udj Aas j huud iij schinnd, J Hund(?) j huud.

Ammund Brodstad er Eygenndiss; udj gammellaass j huud med bygssell.

Ammunnd Berrigh føllger: Udj Kompplienn i Lannd iij schinnd.

Olluff Skichelstad er Eigenndis: Udj samme gaard j huud, Udj øffre Aass iij schinnd, Udj Kløffstad i Lannd j huud. U. B.

Niess skiechelstad, hanns Oudelssgoudz: Udj samme gaard j hud, Udj øffre Aass j huud, Udj Kløffstad j Lannd j hud, alt med Bøgssell. J Miølldstadt j pund uten bøgssell.

Harald Skauffdallenn er Eigendes: Udj skichellstad j huud, u. b.

Lauridz Haug Eiger Udj Bratteng j huud med bøgssell.

Mogenss Kolld følger, paa sin hustrus och stiffbørns Veigne: Udj samme gaard ij huud, Udj Aattlestadt i Vardall iij schinnd, J Thorssrud ij schinnd.

Lauridz Skaarstad er Eigenndess: Udj samme gaard j huud iij schinnd, J Kaalberrigssrud Øde j huud, Udj Torssrud ij skinnd, alt med bygssell.

Elline Biugstad er Eigendiss: Udj samme gaard j huud, Udj Nabstad v schinnd, m.b.

Ahrne Suckestad, Hans goudz: Udj samme gaard j huud u.b.

Christoffer dallborg er Eigenndess paa hanns Børnns Weigne: udj Kongelffstad ij schinnd, m.b.

Niels Øgaassenn, Hanns Jordegoudz: Udj Gilou j Lannd ix schinnd, Udj Mustad j Vardall iij schinnd, u.b.

Etter denne jordeboka er ført en erklæring. Hva angår innhold er den identisk med erklæringen fra jordeboka på Toten. Utstederne er: Kielld Skumbssrud, Olluff Almb, Olluff Biercke, Tord Mellum, Joenn Aalssedt, och Christenn Lunde. Dato er 26. oktober 1624, og erklæringen er skrevet på Eik tingstue. Lensmannen Østenn Eik og fogden Peder Jenssen (ved sin tjener Peder Hanssønn) var til stede, det var også "Meenige Tingsøgennde Almuffue."

Odelsjordebok for Biri fra 1624

Oudelsbønder:

Thord Aallsstadt: i same grd xij lispd. iij schinnd, med Bøddell Udi Myre ij schind m.b.

Peder Stuffue: Udj samme gaard j hud, udj Myre ij schinnd. Med Bøxsell J Krageberrig ij schinndt, u.b.

Otter och Oluff "Heigenn": Udj same gaard v (4 1/2) huder Med Bøxell?

Anders "Heiggen" hans Odell: Udj same grd j hud, u. B. J Dall j hud, Oustdall j hud, Rud i lannd j hud, Løffue j hud, Rotterud paa Børe ij schind alt med Bøxsell.

Oluff Biuge eiger: i samme gaard j hud, Udj Echrenn i Gussdals sogen j Guldbrandsdal iij schinnd Med Bøxsell.

Peder Kindssett tillkommer: J samme grd j hud U B.

Amund Boberrig, hans Jordegoeds: Udj Dall paa Byre j hud m.v., J Ribou j Vangss giæld paa Hemark j hud uten Bøxsell.

Tiøstell Bratteberrig: Udj flatzrud j Ringsagger paa Hemarckenn iij sch M. B.

Jenns Bratteberrig: Udj samme grd. j hud u.b. Udj Wennj ødde j hud m.b.

Oluff Mellby: j same grd iij huder, J Øde dall j hud, J Helggerud j hud alt m. b.

Gulbrand skarsett følger: udj same gaard iij schinnd, J Bratteberrig j hud, Dullerud iij schinnd, Skulhuus iij schinnd, u.b.

Gulbrand Hodne: J samme grd j hud. J Narrumb paa Toutten ij fiering, u.b.

Ziffuer Sigstadt: Udj Alm i Ringsaggers giæld paa Hedemarch iij huder m.b., J Huslilldhuus paa Børre ij huder med Bøxell.

Joenn Mellbye er Eigendis: i samme gaard j hud med Bøxell.

Søffrenn och Oluff Skiønsbye: J Mellum i Ringsgger j hud. Udj samme gaard (=Skjønsby) iij hud alt med bøxsell.

Lodenn Klomby: Udj samme grd. ij huder, Brøndstad øde j hud, Wager paa Ringeriige vj lispd, Rud paa Toutten j fjrd. Setter Ibidem ij schinnd, er iij pund, Lunnde j pund, Solberrig j pund, Lunder paa Byre v schinnd, alt m.b.

Kielld Skumssrud: J samme gaard j hud, Udj Offstad ix schind, alt med Bøxell.

Lauridz Rolij: Udj samme gaard j hud, J Nord Hoffuin i faaberg iij schind, Udj Setter i Ringsager iij schinnd u.b.

Tholluff Lier: Udj Klemou j lannd iij schinnd m.b.

Oluff Biercke: 3 forne klemou iij schinnd, Udj Kolld j Wardall j hud ij sch.

Gudbrand Enge Oudelsjord: Udj Wadzlidenn i lannd vj skind m.b. J Rolij paa Børre ij schinnd.

Jenns Etnestad er Eigendes udj Sollberrig paa Hemarkenn iij huuder m.b.

Olluff Skodenn: Udj Nerby i Lannd iij schinnd u.b. J Kolld j Vardall j huud ij schinnd m. b.

Jonn Marching: Eiger udj samme gaard j hud med Bøxell.

Lauridz Marching: Hans oudell udj samme gaard j hud, J Hasslj vj sch m.b.

Laureds Lunnen eiger udj samme gaard j hud med Bøxell.

Mogens Snarttum: J samme gaard j hud, udj Backe ♣ (4 1/2) schind, J Bennerud iij s.

Tholluff Quissgaard: J samme gaard ij huder ♣ (4 1/2) schinnd, J Hoffde ij hud alt m.b.

Joen Aalssett, hans gods: Udj samme gaard iij schinnd, J Quissgaard vj schinnd, u.b.

Olluff Hoff: j samme gaard vij skind, Udj dellinn paa Hadeland ij huder alt m. b.

Biørnn Seegaard: J samme gaard j hud, Udj skierssberrig i Øyer Sogen v sch.

Gullbrand Backe: Udj samme gaard ♣ (4 1/2) schinnd med Bøgssell.

Guldbrand Lunder: udj samme gaard x skinnd.

Findbou Hasslij: 3 samme grd j hud, Udj Østre Hage j hud, med Bygssel.

Torgeir Hasslij: Udj samme grd j hud, udj Rottrud j hud, j Østre Hegge j hud u.b.

Halfuor Eckrenn: j samme gaard iij schinnd u.b.

Jenns Aallsett: Udj Lindackrenn paa Hadeland j fjrd. m.b. J Myrre i Ringebou ij schinndt m.b.

Suenn Bennerud eiger J samme gaard j hud m. b.

Olluff Oussdall: J samme gaard j hud, J Liereng iij skind, J Andbiør iij skind, j Seegaard j hud, alt m.b. I Fieldstad paa Hemarchenn j hud u.b.

Olluff Kalffuerud: udj samme gaard j huud m.b., J Ringdallen i Øyer sognen ♣ (4 1/2) sch, m.b.

Olluff dullerud eiger: J samme gaard iij schinnd, J skarsett iij schinnd, J skulhuus iij schinnd, u.b.

Østenn Toffsrud er Eigendes i samme gaard ix schind m.b.

Jacob Huattumb Eiger J Dybedall j hud m.b.

Olluf Onsrud: Udj Toffsrud iij schinnd u.b.

Oluff Galtestad: Hans oudell: Udj samme gaard j hud, Udj Skiønnsbye j hud begge m.b.

Tholluff Galtestad: eiger udj samme gaard j huud m.b.

Oluff Gulloer er eigendis j samme grd j hud m.b.

Oluff Sørre Husschuldhuus, hans Oudell udj samme grd. j huud, u.b.

Lauritz Aaassenn eygendis: J samme gaard ij huder, udj Frøssagger i Gussdall iij schinnd, begge m.b.

Joenn Krageberrig: Udj samme gaard ij huder ij schinnd med bygsell.

Oluff Klette er eigendis: J samme gaard j huud med bygsell.

Joen "Brende?" eiger j samme gaard ij schinnd, u.b.

Gundj Hoff, hinded Oudell: Udj Lunde ij huude iij schinnd, m.b.

Christenn Lunde, hanns goeds: J samme gaard j hud. Rødstadt i Løfften sogen iij schinnd, m.b.

Oluff Stue Eiger i samme gaard j huud, J Myere ij schinnd, udj Kracheberrig ij schinnd, alt m.b.

Ordforklaringer

	Udj: i
vj: seks	♣: 4 1/2
j huud: 1/2 hud	M.b.: med byksel
ij -schinnd: 11/2 skinn	U.b.: Uten byksel
forne: førnevnte	Han er eigendes: Han eier

Om Valle ved Lena

Navnet Valle hører sammen med ordet voll og har vel "gitt" seg sjøl ut fra naturforholdene i området. Det meste av Lena-sentrum er bygt på grunn fra Valle. Lena som tettsted oppstod slik småningom etter at jernbanen var ferdig i 1902. Det tidligere sentrum var Lillo. - Her og nå skal en skrive om de slektene som har bodd på Valle gjennom tidene. En får neppe med alle, men kanskje de fleste.

Anders Gyrdsen eide jord i Valle 1392 og var gift med Åse Erlingsdtr.

Så blir det et langt sprang fram til Halduord Valle som er nevnt i skattelista Gjengjerden fra 1528 og også i skattelister fra 1557-61, dersom det da ikke er en annen Haldour som er nevnt ved de to siste anledningene. På denne tid var det to brukere i Valle og den andre, Erik Valle, er nevnt 1560-61.

Oluf Valle er nevnt 1612, og samtidig hører en om en person med det sjeldne navnet Leffuor Valle, (dersom navnet er rett tydet). Så langt fram i tid er det lite sikkert å finne om de som har brukt Valle, men så blir kildene etter hvert rikere.

Erik Johansen 1605-1676 er nevnt som bruker fra ca. 1643. Han var gift med Guri Halfuorsdtr. som det var skifte etter 1681. Barn:

1. Johannes 1637-1701, se neste ledd.
2. Marte død før 1681 gm Johan Skjøel.
3. Magnhild
4. Birte (død 1722) gm Mikkel Haraldsen Festad død 1691.
5. Alf (Finstad på Modum).

Johannes Eriksen 1637-1702 nevnt som bruker fra 1659 og framover gift 1 med Gjertrud Larsdtr. og gift 2 med Dorte Pedersdtr. død 1730 85 år. Barn:

1. Kari 1666-1742, se nedenfor.
2. Olle 1672-1735 g 1700 m Mari Nilsdtr. Hveem død 1724.
3. Lars
4. Erik g 1711 m Anne Jørgensdtr. Fårlund
5. Jens g 1709 m Marte Olsdtr. Ørud.
6. Gunild g 1696 m Ole Madsen Håjen 1658-1709.

Fra andre ekteskap:

7. Christen 1681-1696

8. Peder 1689-1700
9. Marte 1693-1726 g 1724 m Christian Henriksen.
10. Gjertrud g 1721 m Hans Andersen Grøtberg 1700-
11. Ingrid 1696-1699.

Ole Nilsen Valle 1668-1738, er nevnt som bruker av Valle 1711 og 1723.

Kari Johansdtr. Valle 1666-1742 g 1701 m Ole Gulbrand-
sen Gileengen død 1724 58 år, nevnt som bruker 1711 og 1723.
Barn:

1. Anders, se nedenfor.
2. Johannes 1702 - g 1736 m Siri Olsdtr. Knatterud
3. Peder 1706-1706.
4. Eli 1708-

Ole Hovelsen er nevnt som "forrige Opsidder" i 1729.

Anders Olsen Valle 1701- nevnt som bruker 1729, g 1727
m Kari Larsdtr. Stabo.

1. Ole 1727-
2. Kartrine 1730-
3. Dorte 1730-
4. Nils 1732-
5. Gunild 1736-
6. Kari 1740-

Ole Nilsen Valle fra Nord Narum 1726-1760, fikk skjøte på
Valle fra Berte Olsdtr. 1755 som samme år hadde kjøpt halve
Valle fra sorenskriver Sommerfelt g 1749 m Mari Østensdtr.
Amlien (se også nedenfor).

1. Berte 1756-1756.
2. Eli 1757-58
3. Gutt 1758-1758
4. Anders 1760-1760.

Mari Østensdtr. Valle død 1769, enke etter Ole Nilsen
Valle, g 1760 m Povel Jensen Bjørnstad, nevnt på Valle 1761-
1766

1. Ole 1761-
2. Anne 1762-66
3. Jens 1763-
4. Anne 1768-

Jørgen Hansen Jørnset, Blikset 1728-1781 fikk skjøte 1767
fra Povel Jensen Valle g 1761 m Eli Fredriksdtr. Berg 1727-
1802

1. Kari 1761 - g 1784 m Hans Larsen Heksum 1751-

2. Agnete 1766- g 1789 m Johannes Andersen Skullerud 1751-1813.
3. Hans 1769- g 1795 m Berte Johansdtr. Buruld 1773-
4. Anne 1772 - g 1793 m Hans Ellensen Klavesbøle 1761-
Hans Jørgensen Valle 1769- Fikk skjøte på Valle 1794 fra Ole Hansen g 1795 m Berte Johansdtr. Buruld 1773-1. Elene 1795-, 2. Johannes 1786-1801.

Ole Christiansen Hørsrud 1767- kjøpte halve Valle 1802 av Hans Jørgensen Buruld g 1794 m Mari Hansdtr. Amlien.

1. Birte 1795-
2. Christian 1798-
3. Hans 1801-
4. Maria 1811-

Peder Larsen fra Vestre Hveem fikk skjøte fra Ole Christiansen Fæstad og Hans Pedersen Hval i 1802 og solgte sin andel i almenningslodd nr. 5 i 1808 til Carsten Anker på Eidsvoll verk, gift 1789 med Johanne Pedersdtr. Tandberg 1771-

1. Lars 1794 - g 1820 m Maria Olsdtr. Alfstad 1795-
2. Margrete 1797-1801.
3. Peder 1803-1819
4. Maria 1807 - gm Even Hansen Nøkleby.

Ole Hansen Gaarder 1756- g 1785 m Eli Fredriksdtr. Valle 1733-1802 og gift annen gang 1806 med Birte Jensdtr. Hoel

1. Hans 1807- se nedenfor.

Lars Pedersen Valle død 1871 g 1820 m Maria Olsdtr. Alfstad, død 1871, 77 år, Ingen barn.

Hans Olsen Valle kjøpte Valle 1840 av Lars Pedersen Valle og var lensmann i Vågå 1832-1879 og døde i Vågå 1880, 72 år gml. Gift med Kari Olsdtr. Fillingsøe, Vågå.

1. Ivar Theodor, sakfører.
2. Anton Wilhelm prest.

Nils Olsen Alfstad 1801-1867, fikk skjøte på garden fra lensmann Hans Olsen Valle i 1844 og ble samme året gift med Karen Margrete Larsdtr. Enger 1808-1887

1. Ottilie Matilde 1846-
2. Ole Leonard 1849-

Nils Larsen Walle, fra Fåberg, 1814-1875, skjøte 1847 fra Nils Olsen Alfstad, gift 1856 med Helene Evensdtr. Walle 1823-1886.

1. Christian Laurits 1856-1934, se nedenfor
2. Edvard 1859-1860
3. Emma 1860-1933 fikk skjøte på Vestre Valle 1896 fra Laurits Nilsen Valle.
4. Nils 1862 - til USA.

Laurits Nilsen Valle 1856-1934, skjøte 1886 fra Elene Evensdtr., g 1887 m Marie Johannesdtr. Sogn fra Jevnaker 1858-

1. Nils 1888-1975 g 1914 m Anna Emilsdtr. Balke 1887-1968
2. Dødfødt sønn 1891.
3. Minni 1893-1972 gm Hans Johannessen Solberg.

Anton Nilsen Gjerstad 1843-1908 fikk skjøte på Vestre Valle 1902 fra Emma Nilsdtr. Valle, gift 1885 med Berte Marie Johannesdtr. Hveem 1856-1898. Ingen barn.

Peder Johannessen Lunde 1876-1948. Eide Valle vestre 1909-1911 da Totens Sparebank overtok Valle og Kristians amts kommune i 1918. Her ble så Valle landbruksskole bygt opp. Gift 1907 med Inga Marie Teodorsdtr. Seierstad 1888-1954

Henrik Henriksen Ranheim fikk skjøte på Valle østre 1894 av Laurits Nilsen Valle, og Knut E. Ranheim overtok 1914 og solgte videre til Totens Sparebank i 1927.

Folk på Borgen i Østre Toten

Av Arne Amundgård

Gardsbruket Borgen ligger ved Skjeppsjøen ved begynnelsen av Totenåsen i Østre Toten, og nærmeste nabo er Grøna (Riddersæter), Fangan og Holoa sæter. Borgen ligger ca. 480 meter over havet og nær den såkalte St. Olavskilden, der det etter tradisjonen skal være ekstra godt vatn, og der noen mener Olav Haraldsson bøyde seg ned og drakk da han var på Toten i forbindelse med kristningen av bygda i 1021. Men mangt er dog usikkert angående dette forholdet. Gardsnavnet Borgen blir uttalt Børja. Noen mener at navnet sikter til at det har vært bygdeborg her. Men rester av noe slikt forsvarsanlegg er ikke funnet, og det kan være at navnet heller har sin språklige bakgrunn i ordet berg, fjell. En del av området ved Borgen ble i lange tider brukt til sætrer. 1668 sætret Balke, Ørud, Hårstad og Buskebakke på Borgen sæter. Vi skal så gå over til å dvele ved dem som har bodd i Borgen gjennom tidene. Det blir til dels ei oppramsing av navn, men det har vært et tidkrevende arbeid å finne fram til disse personene.

John Borgen døde 1698 94 år gammel og skulle etter det være født i 1604. En har ikke funnet ham nevnt i manntallet for 1666.

Kristoffer Christensen Borgen levde ca. 1707-1719, men heller ikke ham har vi greidd å finne slektsbakgrunnen for.

Nils Hansen Ka/Borgen (1670-1742) ble gift første gang 1695 med Mari Nilsdtr. Helgestad og de fikk 5 barn:

1. Nils 1696-
2. Karen/Kari 1697- se nedenfor
3. Margrete 1699 (hadde fang, fallsjuke) ble gift 1730 med Jonas Pedersen Gihle, Fangan 1682-1740.
4. Pernille 1701-1719
5. Søren 1704-

Nils Hansen ble gift andre gang 1734 med Marte Halstensdr. Holmstadstuen. De fikk ingen barn, Marte døde antagelig som legdslem på Balke 1744 83 år gammel. Nils Hansen var husmann i Borgen 1719-32 og fikk år 1700 bevillingsseddel på Borgen fra viselagmann Schmit. Nils arbeidet opp Borgen slik at en kunne fø 5-6 naut og 1 hest.

En annen bruker i Borgen het Daniel (Nilsen?) f. ca. 1706, død på Fangan 1792, og var gift med Kari (Kirsti?) Persdr. død 1768, 61 år. Barn:

1. Marte 1722, + Even Johansen Fårlund, tjener
2. Anne 1739-, se nedenfor.
3. Mari 1749-
4. Ole

Daniel ble gift 2. gang 1774 med Ingeborg Larsdr. Oppegård. Ingen barn i andre ekteskap. - Daniel fikk byggeseddel 1751, og det er ment at han og sønnen en gang skal ha skutt to bjørner ved vatnet Fiskelausen.

Nils Nilsen (Olsen?) Holmstadstuen gift 1722 med Kari Nilsdr. Borgen f. 1697. Sju barn:

1. Peder 1723-
2. Ole 1724-25
3. Berte 1726-
4. Pernille 1728-
5. Marte 1730-
6. Lars 1732-
7. Lars 1735-
8. Ole 1736-59

Ei Mari Pedersdr. døde i Borgen 1730 og skulle være 114 år og således et av de lengstlevende menneskene Toten har hatt, og etter det kunne hun være født i 1616, noe mer sikkert vet en ikke om henne.

Peder Olsen Borgen er nevnt i Borgen 1742. Det var også en Peder Olsen Borgen som døde i 1739 38 år. Peder Olsen ble gift med Mari Gudmundsdr.

Jon Christiansen Hanestadsanden seinere Borgen (døde på Lille Åmotd 1813, 76 år??) ble gift første gang 1767 med Anne Danielsdr. Borgen (se over) 1739-1772. Det var skifte

etter henne i Borgen 1774. Barn:

1. Kari f. 1767 på Hovelsrud.
2. Marte f. 1770 på Hovelsrud
3. Christian f. 1772 i Borgen døde på Sodstadødegård 1853, gift 1846 med Mari Andersdr. Sodstadødegård f. i Biri ca. 1794. Ingen barn.

Jon Christiansen ble gift andre gang 1777 med Maria Jonasdr. Brandsæter f. ca. 1739 av foreldre Jonas Andersen og Kari Kristoffersdr. 3 barn:

4. Helena 1777-1785
5. Jonas 1780-
6. Kari 1783-1784

Denne familien bodde i Borgen 1777-80, i Grytenholmstuen 1783-85 og under Kraby i 1801 som husmannsfolk.

Peder Christoffersen Balke f. ca. 1745 gift 1779 med Kari Andersdr. Balke f. ca. 1741

1. Christoffer f. 1781 i Borgen

Familien var husmannsfolk i Heggerud i 1801.

Nils Christensen Taralrud død 1820 85 år gift 1764 med Marte Hemmingsdr. Olsby f. i Vang(stuen) 1740

1. Helena 1765-
2. Christian 1765-
3. Johanne 1782.

De bodde på Vang 1765/1820 og i Borgen 1782. Nils var omgangslegd da han døde i 1820.

Johannes Hansen Åsmundrud f. ca. 1751, gift 1777 med Berte Johansdr. Fårlund f. ca. 1749

1. Johan 1782-82
2. Ole 1785
3. Christian f. i Borgen 1793.

Ole Nilsen Borgen ca. 1746-1792 gift 1784 med Gunnil Johansdr. Helgestad.

1. Johanne 1785-

Bodde i Skullerud 1785 og i Svenskerud 1792-93.

Anders Evensen Boksrudstuen f. ca. 1741, gift 1779 med Catarine Christensdr. Årsby ca. 1747-

1. Even f. i Boksrudstuen 1780
2. Kari f. i Taralrudstuen 1781
3. Even f. i Taralrudstuen 1783
4. Christian f. i Ner Trogstadstuen 1784
5. Elene f. i Borgen 1788 og døde samme sted 1790
6. Margrete f. i Borgen 1790.

En Nils Hansen Borgen døde 1786 og skulle være født 1716.

Even Olsen Dahl gift 1806 med Berte Evensdtr. Borgen

1. Ole 1806- g 1829 m Marte Eriksdtr. Bråten, Hurdal
2. Even 1807- g 1829 med Berte Olsdtr. Garsjøeie f. ca. 1805
3. Maria 1812-1812
4. Maria 1813-

En Peder Borgen døde 1806 og skulle være født ca. 1727

Margrete eller Marte Eriksdtr. Borgen døde 1806 og skulle være født 1730

Erik "En omløbende Svenske, holder til i Borgen" fikk barn med Marte Borgen: 1. Jens f. 1806 dro til Kristiania 1833 som garversvenn.

Svend Andersen Rønningsby gift 1803 med Dorte Hansdtr. Mellom Hveem

1. Christian f. 1820 i Borgen bodde 1865 i Østre Aker som kvegrøgter.
 2. Christian 1828-1828
- (Ellers var det enda fem barn, men ingen av dem ble født i Borgen).

Mads Christiansen Dulsrudstuen død 1867 76 1/3 år, husmann gift 1815 med Johanne Johannesdtr. Fritzoe døde 1877 som husmannsenke f. ca. 1791

1. Kari 1815-
2. Maria 1817-
3. Pernille 1820-20
4. Pernille 1821 - g 1842 m Hans Jensen Fårlund 1820-91
5. Christian 1824-1824
6. Johanne 1827-
8. Martin 1834-40

Pernille Olsdr f. Borgen 1822, døde på Rud 1880, gardmannsdatter.

Johannes Fredriksen Balkeeie, innerst i Borgen gift 1856 med Johanne Madsdr. Balkeeie død 1857, 30 år
1. Johanne Marie 1857-1857

Petrine Johannesdr. Borgen og Petter Anton Gundersen Kjelsrudstuen 1842- fikk et barn: Errora Juliane f. 1863. Familien bodde 1865 i Østre Aker.

Martin Olsen Bjerke 1840- og Marie Johannesdr. Borgen 1849-

1. Mina Mathilde 1881- g 1901 m Laurits Thomassen f. Almseie 1872.

Even Evensen Eng f. Riseeie 1818 død 1849 g 1841 m Kari Madsdr. Borgen 1816-

1. Martine 1842-1918 døde på Hansbakken i Kolbu
2. Johanne Marie f. Kløvstad 1843
3. Elise f. Kløvstadstuen 1846.

Paul Pedersen Foss f. Nedre Rustadeie 1818 død 1884 gift 1844 med Marie Madsdr. Borgen 1817-1889

1. Martin f. i Borgen 1842 gift 1867 med Karen Augusta Johannesdr. Hveem f. ca. 1846

Johannes Madsen Borgen 1830-1895 gift 1857 med Marte Olsdr. Borgen døde 1880 54 1/2 år.

1. Ole 1855-1939 (bodde i Sølvver, sveiser)
2. Johanne 1858-1884, inderst, hustru
3. Beate 1861
4. Maria 1852-1926

Anders Paulsen Heggerud gift med Marte Maria Andersdr. Heggerud f. i Borgen 1881, døde i Kvennsletten 1905.

Christian Madsen Borgen 1824-1884 gift 1858 med Tonette Larsdr. Balkeeie f. i Nordre Land ca. 1823 døde 1881

1. Mads 1859-1933 g 1880 m Johanne Marie Hansdr. Riseeie f. ca. 1857
2. Line Indiane 1863-
3. Justinus 1869

Martin Pedersen Li, Borgen, tjener i Kristiania f. 1870- og Helene Hansen Borgen 1873-

1. Palma Martine 1899-

Paul Olsen Borgen 1861- gift 1887 med Helene Marie Martinsen Willerud 1867-1946

Bodde i Borgen m.a. 1907

1. Even 1898- se nedenfor.

Christian Johannessen Borgen f. i Vang 1841 døde i Borgen som ungkar 1899.

Peder Kristiansen Børstadeie seinere Borgen 1848-1918 fikk skjøte på Borgen 1890 fra Anton Augustinussen Balke for kr. 3000, gift med Oline Olsdr. f. i Vestre Toten 1846 døde 1927. PK var gardbruker og smed i Borgen. Han stålsatte økser, folk leverte dem inn når de dro til Kristiania og henta dem på tilbaketuren.

Tåle Tollefsen Stange 1872-1968 fikk skjøte fra Oline Borgen 1919 for kr. 5500.

Even Paulsen Borgen 1898-1985 (f. i Grøna) fikk skjøte fra Tåle Stange 1951 og bodde i Borgen i mange år, og er den siste som bodde fast her. EB interesserte seg mye for allmenningshistorie og skrev (ofte sammen med Karl Larsen) en mengde innlegg i Totens Blad. Gift 1924 med Kaja Pauline Knutsen fra Tysse i Samnaanger 1903-1975

1. Viktor 1924-

2. Einar 1925- gm Reidun D. Skaugerud 1925-1974

3. Kåre 1927-

4. Edith 1929-30

4. Kåre 1927-

5. Harry 1931- g 1950 m Haldis Odny Sandvik 1930—

6. Mary 1933- gm Bent Munch Christoffersen 1933-

Dermed er vi kommet til vegs ende med folka som har bodd i Børja ved Skjeppsjøen. En kan ikke annet enn minne om at det også er et bruk Borgen i Bråstaddalen i Kolbu, og at det derfor er muligheter for sammenblandinger.

I følge Norske gardsbruk fra 1957 var våningshuset fra 1923, uthus fra 1904 og hytte fra 1952.

1727: Vj gave da Rødningspladzen sin udViisning paa den S. side til Fiskeløsberget derfra i Vester til Skipskiøe Evjen, følgende fra bemelte fiskeløsberget høyde i Nord til Ridder-sætters Eyer modstøder og saa Nord ved til Skiepsiø oset.

Født og drept i dølgsmål

1742: Ekstrarett på Gudderudvolden angaaende Mads Knudsen og Mari Gudmundsdr. fordi de haver avlet et barn sammen som qvinden har født i dølgemaal. Mari var 40 aar, forklarede fød her i sognet paa et husvær Trogstad, var gift med sin første mand Peder Olsen i syv aar og boede tilsist med ham i pladsen Borgen i 1 1/2 aar, da han var død, var hun enke i 1 1/2 aar, derefter begyndte denne Mads at fri til hende og blev først hos hende og arbeidede for hende for betaling, saa blev hun besvangret og da hun nu lavede til barsel, reiste han 3 gange ned til Christiania hvor det compaignie laa som han stod ved for at faa tilladelse at gifte sig, men hver gang sagde at han ikke havde faaet tilladelse at gifte sig. Da blev hun saa bedrøvet over at være besvangret i sin enkestand, saa hun af onde anslag vilde dølg sit foster, hvilket han samtykkede udi. En nat ved Kyndelsmessetider fikk hun ondt og gik saa ud og fødte barnet i fjøsdøren og bandt et hosebaand om barnets hals og kvælte det, gik derpaa ind og bad Mads gaa hen og nedgrave det. Han grov det ned i en baas i fjøset.

Gudderudvolden 9. juli 1742: Dom samme sted samme aar aug. 1: Han dømtes at arbeide i jern sin livstid. Hun dømtes til at miste sin Hals, hendes hoved at sættes paa stage og kroppen paa retterstedet at nedgraves og hendes hovedlod og jord om hun nogen er eiende, være Kongelig Mayst. henfalden.

Primstavens merkedager

Av Torger Kraggerud

Fortsettelse fra forrige nummer

Forrige artikkel tok for seg primstaven rent generelt, her begynner en med beskrivelse av de forskjellige dagene. Det kommer opplysninger om 67 merkedager i vinterhalvåret og 70 i sommerhalvåret. Først kommer nr., så dato, merke, merkedag, været og minnedag.

1 - 14/10: En vott - første vinternatt. Har dagen godt vær, blir det en god vinter. Dagen er til minne om Calixtus, som styrte kirken under Alexander Severus. Han ble tatt til fange, og etter harde pinsler kastet i en brønn og overdyngnet med stein, år 222 i Roma.

2 - 16/10: Et halvkors - tredje dag vinter/Magnus Jarl. Som været var da, ble det om vinteren. Dagen er til minne om Gallus, munk først i Irland. Han dro senere med andre munkar til Sveits og grunnla en klosterorden der. Han døde i år 640. 1851: Napoleon sendt til St. Helena.

3 - 18/10: Kors/okse/slakterbenk - Lukas våtman. Dagen er til minne om Lukas, lege i Antiokia, som ble kristen da han møtte Paulus og fulgte ham på flere misjonsreiser. Han var forfatter av det tredje evangelium og Apostlenes gjerninger. Lukas forkynte evangeliet i Akaia og led martyrdøden der.

4 - 21/10: Krone/ring/pil/skip/palmegren/kvinnefigur - Jomfrudagen/11.000 jomfruer/St. Mogens. Frosten sa om St. Mogens: "Kjem St. Mogens med regn og linnvær, kjem je att siden med hemn". Dagen er til minne om den hellige Ursula og de 11.000 jomfruer som dro til Roma år 150. Hun var britisk kongsdatter og ble fanget av hunnerne i nærheten av Köln. De drepte samtlige jomfruer, og til slutt også Ursula da hun ikke tok imot ekteskapstilbud. Hun ble skutt i brystet med piler.

5 - 23/10: Blomst/kors - St. Sørensdag/Severinus. Søren var jydsk bondesønn fra Ry ved Himmelbjerget. Der ble det i middelalderen bygget en kirke til ære for ham. Ved kirken fantes en undergjørende kilde. Det var alminnelig å be til St. Søren, når man trengte regn. Dagen er til minne om Severinus, som slo seg ned i Østerrike og forkynte evangeliet på sin vandring rundt i landet. Han oppførte Østerrikes første kloster, døde 482.

6 - 28/10: Korntresk/spyd/kors/slede - Bustedagen/Simonsmesse/Fyribod. Nå kunne en vente snø og vinter. Dagen er til minne om Simon og Judas. Den hellige Simon, hadde tilnavnet Zelotes (den nidkjære). Han prekte først evangeliet for jødene, siden sammen med Judas Taddeus i Mesopotamia og Persia, hvor de begge fant martyrdøden i år 71. Nygifte (bustefolk) samlet da korn til bosetning rundt om på gårdene ved å be om et fat (en setting) med korn på hvert sted. Dette gjaldt bare 1. året. Buskapen skulle ha full inneføring fra nå av, og alt løv skulle være borte.

7 - 31/10: Sverd/kors - Helgemesse Otto/reformasjonsdagen. Dette er kvelden da de dødes ånder får lov til å boltre seg før vinteren setter inn. Den som blør i dag, vil snart dø. Minnedag for Quintus, tjener ved kong Klodwig den I's hoff. Han følte seg tiltrukket av sin herskerinne, som lot ham drepe av elven Indres. I 1517 slo Martin Luther opp sine 95 teser på domkirkedøren i Wittenberg.

8 - 1/11: Bok/opprakt hånd/et Brett med kors/hvelvet båt/kirke/hus/krone - Alle helgens dag. Man ventet Helgemesseflom nå, for at ørreten kunne få vann nok til å gyte i bekkene. Nå skulle alle båter på land. Om folk fant husdyr i fjellet etter denne tid, hadde de rett til å kreve en tredjedel i finnelønn. Frostatingsloven fra år 1000 befalte menigheten å faste denne dagen ved å spise brød og salt. Dagen er til minne om alle helgener og salige i himmelen.

9 - 2/11: Flere menneskefigurer/1/2 kors - Fire kronte martyrer. Kommer det tordenvær, varsler det død over horer. Dagen er til minne om de 4 brødrene: Severinus, Severus, Karpoforus og Victorius. Under keiser Diokletian (284-305) ble de pisket til døde i Roma for sin kristentros skyld. I 1520 forårsaket Christian II Stockholms blodbad.

10 - 8/11: 4 martyrer/1/2 kors - fire kronte martyrer. Kommer det tordenvær, varsler det død over horer. Dagen er til minne om de 4 brødrene: Severianus, Severus, Karpoforus

og Victorinus. Under keiser Diokletian (284-305) ble de pisket til døde i Roma for sin kristentros skyld. I 1520 forårsaket Christian II Stockholms blodbad.

11 - 11/11: En gås/en gris/drikkehorn/bispestav -Mortensdag. Det ble tatt varsel om vinterværet av brystbenet på gåsa, viste dette hvite flekker ble det snø, mens brune flekker betydde frost og kulde. Fremste delen av benet viste været etter jul. Var benet rødt etter strekningen, ble det en streng vinter med mye kulde og snø, men var det hvitt - ble det mild vinter med lite snø. Minnedag for den hellige Martin, født i Ungarn, først soldat, døpt 18 år gammel, valgt til biskop i Tours år 372. Han var så beskjedent at han gjemte seg blant gjessene for å slippe å bli valgt; men gjessene røpet ham. Mortensgåsen later da livet som straff herfor. Han var skytshelgen for tiggere og trengende.

12 - 13/11: Bispestav - Bricciusdagen. Minnedag for Briccius, en "trøbbelmaker" av en biskop som måtte forlate embetet etter 33 år og gå i eksil. Han kom tilbake til Tours 7 år senere og dannet det nye kristne senter der. Han vant ry, og døde år 444.

13 - 20/11: Høygaffel med høy - Halmneia/Halmviskedagen. Boreld Rådsmor for omkring i bygdene med en "neipa" og målte mengden av høy og halm, så etter at alle kuene hadde gode båser, at veggene var tettet. At det ikke var "påsett" mer enn det var for for. Nå flyttet jentene over i fjøset i de fleste bygder, hvor de skulle bo hele vinteren. Minnedag for Edmund konge. År 869 kom en horde vikinger og slo seg ned i Norfolk. Edmund ledet sine tropper mot vikingene, men ble slått og tatt til fange. Han nektet å delta i deres avgudsdyrkelse, ble bundet til et tre, beskyttet med piler til han så ut som en sil.

14 - 21/11; Kronet hode med strålering/offer - Jomfru Maria. Minnedag for Maria som 3 år gammel ble ført til tempelet i Jerusalem for å vies til Guds tjeneste. I dag skulle 1/10 av kornet skattes til kongens tjenere og 1/10 av ullen gis prestekvinnene. 1880 utgas den første telefonkatalog i Oslo med 169 abonnenter (120.000 innbyggere da).

15 - 23/11: Anker/kirke - Klemetsmesse/Klemet Saudskjær/Båtsok. Vinterstormene var ventendes. Var det kaldt denne dagen, ville det klemme til med kulde senere, sa de på

Voss. "St. Clemens oss vinteren gir, Peder Stol (22/2) vinteren inndrive. Sommeren med Urban (25/5). Høsten med Bartholomeus (24/8) går an". Minnedag for St. Clemens, Roms 3. pave, forvist til Krim, hvor han ble senket i havet med et anker om halsen i år 101.

16 - 25/11: Hjul med kniver/sverd/krone/melbinge/spinnerokk/hjulrokk/roll -Karimesse/Kari med rokken/Katharina/Mass Mjølbings. Nå skulle man ha klæsvask før jul. I Telemark - "Kari vaskar". Minnedag for den hellige Katarina. I et syn ga Jesus henne en ring, hvorefter hun erklærte seg for "Kristi Brud". Keiser Maximilian ville gifte seg med Katarina, men hun avslo. Hun ble så halshugget. Englene begravde henne på Sinai berg år 305.

17 - 30/11: Skjevt kors/Andreaskors X/fiskekrok/reve-saks/nøkkel. I dag begynte man julefisket. Kristi ord: "Jeg vil gjøre eder til menneskefiskere" symboliseres med fiskekroken. Minnedag for apostelen Andreas, bror til apostelen Peter, ble år 60 naglet til liggende kors. Merkedag: Andreas fisker/Andreasmesse/Julandersdagen.

18 - 4/12: Tårn/lenke/sverd/slede/rokk/kors/sol/tre/pil - Barbromesse. Det led mot årets mørkeste tid. "Barbro-Døgri gaaer Solen bort, Luci-Naatti kommer den tilbake". Dagen er til minne om den hellige Barbara fra Nikodemia i Tyrkia. Hun ble tidlig kristen og hennes far stengte henne inne i et tårn. Senere utleverte han henne til styresmakten, og hun led martyrdøden år 306. Faren ble samme dag drept av et lyn fra klar himmel.

19 - 6/12: Bispestav/bispielue/krum stav/kors/hjul/orm - Nilsmesse/Nils-skin-nikar. Til natten kom nissen og hentet barnas ønskelister til jul. Etter gammel overtro var Nicolaus - Odin. Minnedag for den hellige Nicolaus, kjent for sine undere og sin gavmildhet, død 350.

20 - 8/12: Mariafigur/Mariakrone/fiskenot/lysestake/-kanne/kors/tre -Maria Ventedør. Munkene mente at Maria hadde feilregnet, ellers hadde hun ikke reist til Betlehem. Minnedag om at den hellige Anna fødte Maria uten synd.

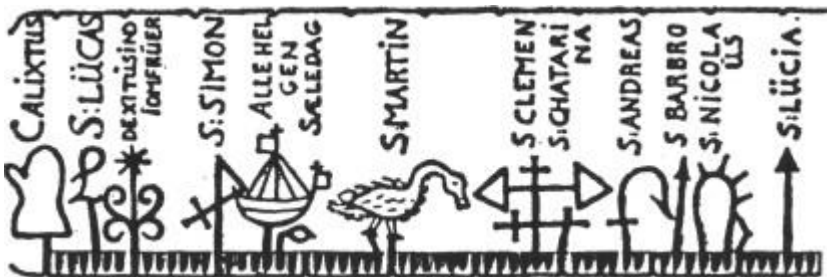
21 - 13/12: Bål/fakkel/lys/kors/saks -Lucianatten/Mongsmesse. Lussi-Naatti lange - hun er som to". Feet i fjøset holdt denne for den lengste natten i året, fordi gårdens folk smakte på julebrennevinet og glemte å gi dem mat. Asgårdsreia, alle tusser og troll var på farten denne natten, så ingen

måtte være ute etter at det var blitt mørkt. Minnedag for Lucia fra Syrakus. Som straff for at hun ble kristen, skulle hun føres til horehus. De fikk ikke flyttet henne - enda 1000 mann og flere okser ble tatt til hjelp. De drepte henne med sverdstikk, da bålet ikke ville brenne når de prøvde å brenne henne. Mongsmesse sikter til Magnus Orknøy-jarl, som døde 1115 (se også merke nr. 2).

22 - 21/12: Tønne, bøtte/oppstrakt hånd/kors/vinkel - Tomas ølbrygger/vintersolverv. Nå skulle juleølet være ferdigbrygget, all bakst unnagjort og juleveden hugget. "Skakebollen". Øste opp øl. Minnedag for apostelen "den vantro Tomas" som prekte i Persia og India, drept år 65 med lanser.

23 - 23/12: 1/2 kors/skrapestang med sopelime i enden - Tollesmesse/Vaskarnotto/Sjursmesse/Lille julaften. Nå skulle man skrape vekk årsgammel sot og støv fra vegger og tak. Etterpå ble bord og benker vasket, så skulle folket rengjøre seg selv - i store "laugarkjer". Minnedag om Torlak Helgi Torhalsson, biskop på Skålholt på Island fra 1178. Han opprettet det første nonneklosteret på Island i 1186.

Fortsettelse i neste nummer.

Slekt fra Fagerholt i Gran (7)

Av *Hans M. Næss*

(Fortsettelse fra forrige nr.)

BERTE LARSDATTER HOVSMARKEN var født 9. september 1838. Foreldrene var LARS LARSEN og ANNE ANDERS-DATTER. De ble gifte 22. nov. 1838, så de var litt sent ute med bryllupet. Anne var fra Huser. Berte hadde bare to brødre:

Anders f. 8. sept. dpt. 5. okt. 1840. Faddere: Hans Vienbraaten, Ole Hofsmarken, Hans Framstad, Anne Mari Vienbraaten og Siri Huser.

Lars f. 26. juli dpt. 2. aug. 1846. Faddere: Anne Larsdatter Oppen, Gubjør Huser, Eilert Sanneødegaard, Ole Hoffsmarken og Johannes Hofsmarken.

Anne Andersdatter Huser var f. 23. september 1813. Foreldrene hennes var Anders Larsen Framstad og Siri Eriksdatter Huser som giftet seg 3. januar 1811. De hadde sju barn:

1. Mari f. 15. des. 1811 gift 22. nov. 1836 med Eilert Hansen Sanne 28 år.
2. Anne f. 23. sept. 1813 gift 22. nov. 1838 med Lars Larsen Hofsmarken 28 år.
3. Erik f. 29. aug. 1815 gift 4. okt. 1842 m Siri Knutsdr. Haug 26 år.
4. Ingeborg f. 24. nov. 1817 gift 19. des. 1832 med Hans Gudbrandsen f. Røysum, ved vielsen Framstad, 34 år.
5. Guri f. 29. nov. 1819 gift 30. nov. 1849 med Ole Larsen Hofsmarken 29 år.
6. Siri f. 3. des. 1821 gift 25. nov. 1851 med Hans Thorsen født Lundereie, ved vielsen Lien i Lunner 30 år.
7. Lars f. 1. okt. 1824 gift 16. nov. 1852 med Anne Johnsdatter Lunden 24 år.

Siri Eriksdatter Huser var født på Huser 1792 og døpt 1. søndag etter trinitatis. Hun var datter av Erik Andersen Huser og Aaste Torgersdatter som var fra Hofsmarka. Erik og Aaste giftet seg 28. nov. 1786. De fikk bare ett barn, og det først i

1792, og det var Siri. Så døde Erik Andersen alt 1793 og ble begravd 23. juli.

Ikke fullt et halvt år etter giftet enken Aaste Tørgersdatter seg igjen med Erik Hansen Gisleberg. Her var det ikke snakk om noe sørgeår, men om å skaffe seg en forsørger fortest mulig.

Erik Andersen Huser hadde tatt over Huser etter faren som nygift 1787. Men faren kunne ikke ha hatt Huser så svært lenge, for da Erik Andersen ble født, bodde de på Haugseie. I kirkeboka står: født 1752, døpt søndag sexagesima: Eric Andersen av foreldre Anders Gulbrandsen og hans hustru. Det var ikke vanlig at morsnavnet var utelatt i den tida, men før 1732 var det bare i spesielle tilfeller morsnavnet ble innført i kirkeboka. Det var når barnet var uke altså født utenfor ekteskap, og når det ble døpt barn for de riktig "fine" altså embetsstanden. Så det var bare ytterlighetene som kom med i kirkeboka av kvinnene. Siri Eriksdatter fikk mange halvsøsken på Huser. De var:

2. Kari f. 1794 dpt. 3. s.i.advent
3. Lisbeth f. 1796 dpt. 7. s.e.tr.
4. Mari f. 1797 dpt. søndag mellom jul og nyttår.
5. Erik f. 1801 dpt. 3. søndag i advent.
6. Ragndi f. 1804 dpt. 5.s. i faste, død 4 år gammel, begr, 29. mai 1806 (ved begravelsen kalles hun Ragne).
7. Torger f. 1806 dpt. 29. juni død 1809 begr. 22. mai.
8. Ragne f. 1811 dpt. 19. jan.

Alle disse barna er født på Huser, men Aaste fikk livøre som Aaste Torgersdatter Gisleberg i 1833 av svigersønnen Anders Larsen.

Erik Andersen Huser var altså født på Haugseie etter det som stod i kirkeboka. Men et par år seinere får han en bror Jens, og da er bostedet Haugen. Han er døpt 11.s.e.tr. 1754 og i begge barnedåpene er fadderne fra Lynne og Læren, så derfor må det være Lynnehaugen i begge tilfeller, og at presten har oppfattet det som Haugeie når det er blitt sagt Haugen. Foreldrene var Anders Gulbrandsen og Siri Jensdatter som giftet seg 2. november 1747. Det står ingen ting i kirkeboka om hvor dette paret var fra, men forloverne var Elling Monsen Molden og Jon Hansen Skiaker.

Anders Gulbrandsen døde 76 år gammel og ble begravd 30. april 1796. Etter det skulle han være født ca. 1720. Omkring 1720 blir det født to Anders Gudbrandsen som kan være den rette. Det er Anders Gudbrandsen Helgakereie f. 1720 dpt. 2. pinsedag med far Gudbrand Andersen, og Anders Gudbrandsen Stumneie f. 1719 dpt. 1 s.e.påske med far Gudbrand Eriksen. Mødrene er ikke nevnt.

Det er ikke godt å vite om det er en av disse som er far til "vår" Anders, men i 1762 dør en Gudbrand Eriksen på Huser 97 år gammel. Kanskje denne er faren og bor hos sønnen på Huser.

Siri Jensdatter døde på Huser 64 år gammel og ble begravd 28. mars 1793. Hun skulle altså være født ca. 1729. Omkring den tida er det ikke født noen Siri Jensdatter på Hadeland de nærmeste 4-5 åra før og etter.

Aaste Tøgersdatter er kalt Hofsmarken da hun ble gift 1786, men hun var fra Fagerholt. Hun hadde ei tante som var gift til Hofsmarken, så hun var trolig hos henne da hun giftet seg. Foreldrene hennes var Tørger Alvsen og Maria Lisbet Thoresdatter Fagerholt.

Lars Larsen Hofsmarken som var født i 1810, var sønn av Lars Larsen Helmenbakken og Pernille Hansdatter Molstadkvern, som det står da de giftet seg 10. november 1802. Men det var ikke fullt så enkelt å finne disse i kirkeboka, derimot viser folketellinga 1801 familiesammenhenger, vel og merke hvis de som en leter etter, ikke er ute i tjeneste hos andre. På Helmenbakken er en husmann Lars Hansen 65 år og kona Birthe Christensdatter 53 år med barna Lars Larsen 26 ugift, Christian Larsen 23 år, Anders Larsen 20 år, Ole Larsen 17 år, Anne Larsdatter 14 år, alle ugifte. Når så Lars Larsen Helmenbakken gifter seg bare året etter, må vi gå ut fra at det er han som kommer til Hovsmarka.

Om Pernille Hansdatter Molstadkvern står det i folketellinga at hun var tjener i Molstadkvern 22 år og ugift. Etter alderen passer det at hun er født 1779, og da er ei Pernille Hansdatter født på Andfossen (nærmeste nabo til Molstadkvern). Ingen andre med det navnet er født i Gran i denne tida, så her må vi gå ut fra at dette er den som blir gift med Lars Larsen. -- Lars Larsen og Pernille Hansdatter hadde disse barna:

1. Berthe f. 1804 dpt. 24. juli, bosted Helmeneie.

2. Hans f. 1807 dpt. 23. aug. bosted Helmeneie eller Helmenbråten.
3. Lars f. 1810 dpt. 26. des. (f. 19. etter ei bok og 21. etter ei anna.)
4. Anne f. 27. febr. 1814 dpt. 13. mars
5. Maren f. 1. nov. 1816 dpt. 10. nov.
6. Ole f. 31. juli 1819 dpt. 8. aug.
7. Kari f. 26. april 1823 dpt. 4. mai.

Lars og de yngre barna er født i Hofsmarka. Noen giftermål: Hans Larsen ble gift med Anne Marie Larsdatter Lyngstad 13. nov. 1834. Hun var da 23 år.

Lars har vi sett om vielsene til tidligere.

Anne ble gift 1843 med Gudbrand Halvorsen Gisleberg som var 30 år.

Maren ble gift 13. juli 1844 med Ole Larsen Gammebakken, den kjente klokkeren og predikanten som ble kalt Ole Larsen Melbostadbakken.

Kari ble gift 15. juni 1846 med Peder Pedersen Lyngstad som var 23 ½ år.

Ole ble gift 30. nov. 1848 med Guri Andersdtr. Huser, som vi har sett under Huser.

Lars Larsen Hofsmarken/Helmenbakken var altså sønn av Lars Hansen og Birthe Christensdatter, og han var 26 år i 1801. Etter det skulle han være født ca. 1775, men i den tida er det ingen med det navnet og med de foreldrene som er innført som døpt i noen kirkebok på Hadeland. - Lars Hansen som i kirkeboka blir kalt Svendsbakken ved vielsen, ble gift 3. jan. 1769 med Berthe Christensdatter Alm. Barna deres var født på forskjellige steder og var:

1. Hans f. 1769 på Alm, døpt søndag sexagesima, konfirmert Blakstad.
2. Kari f. 1770 på Hilden dpt. 19. s.e.tr.
3. Peder f. 1772 på Helmen dpt. søndag sexagesima. Konfirmert på Blakstad 1787.
4. Lars f. ca. 1775 ikke innført som døpt, konfirmert som Lars Larsen Blakstad 1791 16 år.
5. Christian f. 1778 på Helmey dpt. 3.s. i faste, konfirmert 1795 som Christian Larsen Helmenbakken.
6. Anders f. 1781 på Blakstad dpt. 7. jan.

7. Ole f. 1784 på Blakstad dpt. palmesøndag
8. Anne f. 1787 på Blakstad dpt. Dom. Qasimod (i påsken).

Peder Larsen Helmenbakken blir gift 17. febr. 1801 med Kari Paulsdr. Velo. Hans Larsen Helmenbakken blir gift 20. nov. 1800 med Mari Olsdr. Raastad. I folketellinga 1801 er han gardbruker på Råstad og bruker halve garden. Mari Olsdatter var 21 år gammel. Christian Larsen Helmenbakken giftet seg 18. mai 1809 med Kari Tostensdatter Alm. Anne Larsdatter Helmenbakken giftet seg 30. sept. 1809 med Iver Halvorsen Gamme.

Birthe Christensdr. Alm datter av Christen Olsen og Anne Helgesdr. som ble gifte utenom Hadeland. De hadde disse barna:

- Anne f. 1741 dpt. 17. mai
- Kari f. 1744 dpt. 19. april
- Hans f. 1746 dpt. 24. juni
- Berthe f. 1749 dpt. 5.s. i faste
- Malene f. 1752 dpt. 1. mars.

Christen Olsen var født på Røssum og hadde før vært gift med Anne Henriksdr. Alm. De hadde hatt 2 barn, begge Anne, som var døde og en sønn Anders.

Lars Hansen

Svendsbakken/Alm/Hilden/Helmei/Blaakstad/Helmenbakken døde 1801, 62 år gammel, begr, 1. april. Han skulle altså være født ca. 1739. Men i folketellinga 1801 er han oppgitt å være 65 år og altså født ca. 1736. Ved å undersøke i kirkeboka etter folk i Svendsbakken, finner en at det er født tre gutter der fra 1729 til 1736, som er døpt Lars, og foreldrene er Hans Gulbrandsen og Kari Pedersdatter, som giftet seg 22. oktober 1727. Det står ingen ting om hvor de var fra ved vielsen. Men hvis vi ser hvem som var faddere til barna deres, kan vi tenke oss hvor de var fra. En fullstendig oversikt over barnedåper ser slik ut:

1. Marthe f. 1728 dpt. 5.s.etr. faddere: Lars Bjerke, Nils Pedersen Møllervolden, Tosten Gulbrandsen Hilden, Ingebor Pedersdatter Bjerke, Anne Hansdatter Kolbacken. Ved dåpen kalles faren Hans Gulbrandsen Svendsbakken, men da konen introduseres 5 uker senere, kalles han Hans Gulbrandsen Kolebackens kone.

2. Lars f. 1729 dpt. 10. s.e.tr. Faddere: sersjant Hendrich Al, Jens Andersen Annefossen, Hans Pedersen Sanne, Malene Pedersdatter Alm, Marie Hansdatter Annefossen og Marie Eilertsdatter. Lars må være død før neste Lars blir døpt, men dødsfallet er ikke innført i kirkeboka.
3. Lars f. 1734 dpt. 11. juli. Faddere: Peder Pedersen Møllervolden, Tosten Gulbrandsen Hilden, Peder Pedersen Røsom, Wagtmester Bergs kone, Kari Endresdatter Røsom og Marie Hansdr. Annefossen. Her er døpenavnet Lars feil, for han kalles Peder senere i kirkeboka.
4. Lars f. 1736 dpt. 2. april. Faddere: Jens Andersen, Torsten Gulbrandsen Hilden, Peder Pedersen Møllervolden, Anne Jacobsdatter Prestqværnen, Ingeborg Gulbrandsdr. Hilden og Kari Gulbrandsdr. Hilden.
5. Gulbrand f. 1738 dpt. 27. april, faddere: Jens Annefossen, Peder Pedersen Molstadqværnen, Tosten Gulbrandsen Hilden, Marie Hansdr. Annefossen, Anne Larsdatter Prestqværnen og Kari Gulbrandsdr. Hilden.
6. Anne f. 1740 dpt. 28. februar. Faddere: Jens Annefossen, Peder Pedersen Molstadqværnen, Marie Hansdr. Annefossen, Kari Hansdr. Molstadeie og Marie Hansdr. Hilden.
7. Kirsti f. 1742 dpt. 15. juli. faddere: Peder Pedersen Svendsbacken, Anders Gulbrandsen Hilden, Marie Hansdr. Annefossen og Gurie Olsdr. Molstadqværnen.
8. Anders f. 1744 dpt. 11. oktober. Faddere: Corporal Peder Melbye, Jens Annefossen, Lars Prestqværen, Kari Svendsbacken og Marie Hansdr. Annefossen.

Alle barna er født i Møllervolden. Av fadderne ser vi at det er flere fra Hilden: Torsten Gulbrandsen, Ingeborg Gulbrandsdatter, Kari Gulbrandsdatter og Anders Gulbrandsen. Derfor er det rimelig å anta at Hans Gulbrandsen er deres bror og altså fra Hilden.

Det er like rimelig å anta at Kari Pedersdatter er søster til Ingeborre Pedersdatter fra Mønnevolden som var gift med Lars Larsen Kobberslager på Bjerke, Peder Pedersen Mønnevolden, bøssesmed og Nils Pedersen Mønnevolden, så derfor er det ganske sikkert at hun var fra Mjønvald.

Lars født 1736 må altså være den som til slutt havnet på Helmen-husmannsplassen Helmebråten. Lars kjøpte Blakstad 1781 av Ole Amundsen Moger for 486 daler. Men han fikk ikke

beholde garden lenge, for alt i 1793 falt det lagtingsdom for at en John Pedersen hadde odels- og løsningsrett på Blakstad. Det var etter det han slo seg ned som husmann under Helmenbakken.

Hans Gulbrandsen var trolig av de eldste i søskenflokket på Hilden og født før kirkebøkene begynner 1707. Foreldrene var derfor gifte før, og derfor finner vi ikke konas navn, for hun ble ikke nevnt ved navn ved barnedåpene før 1732, men faren hette Gudbrand Torstensen Hilden. Han døde 1750, begr. 9. juli 80 år gammel. Han var altså født ca. 1670, eller helst litt senere, han fikk nemlig barn til i 1723. De barna som er født etter 1707 er:

Karen f. 1707 dpt. 24. juni gift som Kari 1754 m Henning Hansen Drøvdal, medhjelper.

Tosten f. 1709 dpt. 24. aug. Gift 21. oktober med Anne Olsdtr. Alm.

Ingeborre f. 1713 dpt. 3.s.i. advent.

Anders f. 1717 dpt. 26. s. e.tr. g. 11. nov. 1750 med Marthe Olsdtr.

Lars f. 1723 dpt. 2.s.e.tr. død 10 dager gammel, begr, 16. juni.

På Hilden dør ei Ingeborre Torgutsdtr. 1715, begr. 9. mai 85 år 3 mnd. som muligens er mor til Gudbrand, med det han har ei datter Ingeborre.

Pernille Hansdatter som hette Molstadkvern ved vielsen, går vi ut fra var fra nabohuset, Andfossen. Der bodde Hans Jensen Andfossen. Han var gift 8. mai 1759 med Johane Maria Hansdtr. Hilden. De hadde disse barna:

1. Anders f. 1760 på Hilden dpt. 12. s.etr.
2. Maren f. 1765 på Andfossen dpt. 25.s.e.tr. Alle senere barn er født på Andfossen.
3. Jens f. 1768 dpt. 8. s.e.tr.
4. Jens f. 1770 dpt. 12. s.etr.

Så døde Johane Maria. Hun hadde hatt med svær medgift, for i skiftet etter henne er en stor del av Hilden ført opp som eiendom til arv etter henne. - Hans Jensen giftet seg igjen 1. september 1772 med Anne Gulbrandsdatter Molstadkvern og de hadde også fire barn:

5. Johane f. 1775 dpt. 7. s.e.tr. Oppkalt etter den døde.
6. Maren f. 1776 dpt. 14. s.e.tr.
7. Pernille f. 1779 dpt. 3. oktober. (Her kalles faren Hans Jonsen).
8. Johanne f. 1781 dpt. 2. s.i. faste.

Hans Jensen Andfossen var sønn av Jens Andersen som bodde på Tuv da han giftet seg 10. oktober 1726 med Mari Hansdatter Hilden. De fikk mange barn:

1. Anne f. 1726 dpt. 27. des. født på Tuv.
2. Karen f. 1728 dpt. 21. s.e.tr. Født på Hilden.
3. Marie f. 1730 dpt. 16. s.etr. Marie og alle senere barn er født på Andfossen.
4. Else født 1732 dpt. 3. s.e. H3K.
5. Hans f. 1734 dpt. 17. jan.
6. Anders f. 1735 dpt. 1. s.i Advent.
7. Birthe f. 1737 dpt. 10. februar.
8. Marie f. 1738 dpt. 16. november.
9. Pernille f. 1740 dpt. 16. oktober.
10. Anders f. 1744 dpt. 19. juli.
11. Birthe f. 1749 dpt. 19. oktober.

Mor til Hans Jensen Andfossen var altså fra Hilden og kanskje hun også hadde hatt litt medgift med fra Hilden. Det var i tilfelle ikke mye, for hun hadde mange å dele arven med. Det kan vi se av et skifte skrevet på Heier i Lunner 1744. Da var hennes mor Mari Andersdatter død som enke etter Hans Gudmunden. Arvingene var:

1. Hans (død) hans barn: a) Anders Hilden sergeant (30) år, b) Mari 28 år, c) Bodil gift med Erik Jænaesten (uleselig)
2. Anders (død) hans barn: a) Gunder 28 år, b) Nils 24 år og c) Mari 22 år.
3. Jacob Hilden
4. Siri gift med Christen Tollefsen Gamme født på Knarud.
5. Mari gift med Jens Andersen Annefossen.
6. Kari gift med Peder Pedersen Rud.
7. Anne gift med Ole Tollevsen Knarud.
8. Berthe gift med Fredrich Heyer.

Mari Andersdatter bodde sikkert hos yngste dattera på Heier da hun døde, mens skiftet ble holdt der.

HOVSMARKEN
Flyfoto: Widerøe

Årsmøtet 1989

ble avviklet på Hadeland Folkemuseum søndag 21. januar. Vi kommer tilbake med omtale av årsmøtet m.m. i neste nr. Men nevner at det ble gjort en endring i lovene slik at årsmøtet for framtida skal holdes innen utgangen av februar (og ikke som tidligere innen utgangen av januar). Videre ble årsmelding og regnskap godkjent enstemmig. Det gamle styret fortsetter bortsett fra Ole M. Granum som hadde frasagt seg gjenvalg. I hans sted ble Jan Eilert Jaatun valgt til tidsskriftstyrer. Som nytt medlem i tidsskriftstyret etter Ole M. Granum ble valgt Pål Prestesæter. Før årsmøtet fikk vi orientering om Hadeland folkemuseum og om bygdebokarkivet for Hadeland som forhåpentligvis snart vil være på plass på Halvdanshaugen i sin helhet.

Sandbakke i Vestre Toten

Denne eiendommen er i dag den garden i Vestre Toten som har størst dyrka areal nemlig ca. 850 mål og med et totalareal på 980 mål, 680 mål er dyrka av dagens eier Odd Blegen. Her sluttet de med mjølkeku i 1962 og har seinere satsset på korn. Året 1987 var det dårligste avlingsåret i manns minne på garden. Så skal vi se på de som har bodd på Sandbakke gjennom tidene:

Hans Amundsen Sandbakke 1659/62-1748, (kanskje fra Verslien og sønn av Amund Steffensen), ble gift med Marte Knutsdr. Seierstad 1647-1741, bygslet garden 1709. Barn:

1. Abraham, neste bruker.

Abraham Hansen Sandbakke 1688-1762, bykslet garden av kongen i 1722 og gift samme år med Marte Andersdr. Blili 1696-1767

1. Hans, se nedenfor.
2. Anne 1725-1725
3. Anders 1726-1763 g 1761 m Mari Pedersdr. Stikbakke

Hans Abrahamsen Sandbakke 1723-1803 fikk skjøte 1756 fra faren Abraham Hansen og ble gift samme år med Johanne Knutsdr. Lille Kyset ca. 1734-1811

1. Hans, se nedenfor
2. Christian 1759-1823 g 1788 m Anne Halvorsdr. Myren 1762-1819
3. Anne 1761-1764
4. Marte 1764-1844 g 1793 m Ole Bendiksen Narum 1760-1807
5. Anders 1766-1779
6. Ingeborg 1769-1770
7. Johannes 1771-1779
8. Ole 1776-1815 g 1810 m Johanne Hansdr. Stikbakke
9. Ingeborg 1778-1779
10. Ingeborg 1781-1785
11. Kari g 1795 m Johannes Christiansen Narumstuen.

Hans Hansen Sandbakke 1757-1802 fikk skjøte på garden 1783 og 1791 fra faren Hans Abrahamsen og ble gift 1792 med Pernille Olsdr. Lundhagen 1766-1802

1. Marte 1793-1811
2. Hans, se nedenfor.
3. Anne 1797-1864 g 1825 m David Christiansen Enge 1793-1867
4. Ole ca. 1798-1850 g 1822 m Gulline Andersdr. Sæter.

Hans Hansen Sandbakke 1795-1868 g 1815 m Marte Larsdr. Elton 1797-1867

1. Hans 1816, døde ung
2. Lars, se nedenfor
3. Berte Marie 1821-1883 g 1861 m Martin Jensen Narum skogen 1817-1866
4. Peder 1823-1896 gm Inge Johannesdr. død 1881 65 år.
5. Karine 1826- g 1866 m Peder Olen Storhaugen 1843- til USA med familie 1872.
6. Johannes 1828-1828
7. Johannes 1830- g 1859 m Berte Olsdr. Lundgård 1824-
8. Martin se nedenfor
9. Andreas 1835-1836
10. Andreas 1837- g 1 1857 m Marie Johannesdr. Andersgård og g 2 m Sisilie Hansdr. Fra Gran
11. Karl 1839- til Kristiania 1858.

Martin Hansen Sandbakke 1832-1865 g 1861 m Johanne Hansdr. Paulseth 1836-1929

1. Maria, se nedenfor
2. Augusta 1864- til USA, ble gift Rørvik.

Lars Hansen Sandbakke 1818-1869. g 1867 m Johanne Hansdr. Paulseth 1836-1929

1. Klara Mina 1868- til USA ca. 1896 gift med Johannes Klaussen Øverseth.

Peder Jensen Blegen, Hadeland 1845- skjøte 1882 fra svigermora Johanne Hansdr. gift 1881 med Maria Martinsdr. Sandbakke 1861-1916

1. Martinius, se nedenfor
2. Julius 1886 - til USA 1909
3. Petter se nedenfor.

Martinius Pedersen Blegen 1884-1959 kjøpte garden 1918 fra faren Peder Jensen. Ugift.

Petter Pedersen Blegen 1890-1964, eide ikke garden, men er tatt med av slektsmessige grunner, ble gift 1923 med Petra Julia Kristiansdtr. Kvikstad 1894-1971

1. Marie 1924-1984 gm Odd Gran
2. Per 1926- til USA gm Astrid Moldstad
3. Aud 1927- gm Sigurd Svindland
4. Kjell 1929- 1976 gm Elsa Eriksen
5. Odd, se nedenfor.

Odd Blegen 1931- gift med Rigmor Lysgård 1948-

1. Audun 1973-

AA

Segl på forsiden

Blant lensregnskapene i Riksarkivet finnes en del beseglede løse papirbrev.

Fra brev datert 26. januar 1632 tar vi med følgende lagrettesmenn fra Hadeland:

Nr. 1. Gudmund Næss

Nr. 2. Niels Jørgensen Egge

Nr. 3. Taames Egge

Gården Rønningen i Søndre Land IV

Av Bernt G. Bielke

Fortsettelse fra forrige nummer.

Den videre anerekke for:

Nr. 20 Ole Andersen Veglingsrud og

Nr. 21 Ingeborg Olsdatter Sørflaten er:

5. etteledd

Nr. 40 Anders Olsen Veglingsrud født 1715 på gården Veglingsrud i Sør-Aurdal og død samme sted 1794. Han overtok gården i 1750. Han ble gift 1744 med:

Nr. 41 Gjertrud Pedersdatter Tronrud født 1723. Det var følgende barn i ekteskapet:

- a. Peder født 1744 som i 1801 bor på plassen Rullebakken hos sin bror Anders.
- b. Ole født 1747 og død 1748
- c. Ole født 1749
- d. Gudbjørg født 1752 gift med Aslak Timannsen Kallskøt.
- e. Siri født 1756
- f. Ole født 1759
- g. Anders født 1763 gift med Guri Olsdatter Bang, var husmann på plassen Rullebakken.
- h. Ole døpt 9/2-1766 gift 3/8-1794 med Ingeborg Olsdatter Sørflaten. Husmann på plassen Spangrud under gården Bang. Se nr. 20!

Anders Olsen solgte i 1777 gården og i 1781 odels- og innløsingsretten til Ole Haraldsen.

Nr. 42 Ole Olsen Sørflaten født 1728 på gården Sørflaten i Sør-Aurdal og død samme sted 1805. Han ble gift 1757 med:

Nr. 43 Astrid Olsdatter Framgården født 1735 og død 1815. I ekteskapet var det følgende barn:

- a. Rannei født 1758 gift med Amund Christophersen Tronrud.
- b. Ole født 1760 gift med Sønnev Sigurdsdatter Sørflaten.
- c. Ole født 1761 gift med Guri Timannsdatter Bøen.
- d. Hallstein født 1768 død 1785.
- e. Ingeborg døpt 24/5-1770 gift 3/8-1794 med Ole Andersen Veglingsrud. Se nr. 21!
- f. Ole født 1776 gift 1. gang med Eli Thomasdatter Skar og 2. gang med Ingri Knudsdatter Nedrebøen og 3. gang med Siri Larsdatter Ølmhus. Han var bonde på øvre Bratterud i Sør-Aurdal.

Ole Olsen solgte gården til sin eldste sønn Ole. Den nest-eldste broren kjøpte plassen Dokke under gården Sørflaten.

6. etteledd

Nr. 80 Ole Andersen Voll født ca. 1683 og død 1750. Han fikk kjøpt gården Veglingsrud i 1713 sammen med Ole Olsen Sørflaten. Han ble gift 1709 med:

Nr. 81 Gudbjørg Olsdatter født ca. 1682 og død 1734. De hadde følgende barn:

- a. Sønnev født 1709 og død 1714
- b. Ole født 1710 og død 1750
- c. Ole født 1713 gift med Gunhild Larsdatter Tronrud. Han ble bonde på gården Juve som ble skilt ut fra gården Veglingsrud.
- d. Anders født 1715 død 1794 gift 1744 med Gjertrud Pedersdatter Tronrud. Se nr. 40!
- e. Sønnev født 1717 gift med Ole Olsen nordre Tronrud
- f. Anne født 1719 gift med Sigurd Olsen Sørflaten, bonde på gården Sundheim
- g. Marit Olsdatter født 1727 gift med Henrik Gudbrandsen Sundheim.

Nr. 82 Peder Toresen Tronrud født ca. 1693 og død 1743 på gården Tronrud hvor han var bonde. Han var gift 1. gang 1723 med:

Nr. 83 Gjertrud Joensdatter som døde ca. 1726. Jeg kjenner bare et barn:

- a. Gjertrud født 1723 og gift 1744 med Anders Olsen Veglingsrud. Se nr. 41.

Peder Toresen ble gift 2. gang i 1729 med Gunhild Larsdatter Killingbakke som var født i 1698. Han var bonde på gården Tronrud.

Nr. 84 Ole Hallsteinsen Sørflaten født ca. 1688 og død 1748. Han kjøpte gården øvre Sørflaten i 1719. Han ble gift 1722 med

Nr. 85 Ingeborg Olsdatter og de hadde følgende barn:

- a. Hallstein født 1723 død 1748
- b. Guri født 1725 gift med Alv Alvsen Leistrud
- c. Ole født 1728 død 1805 gift 1757 med Astrid Olsdatter Framgården (bruk V). Se nr. 42.
- d. Berith født 1730 død 1738
- e. Torstein født 1732 gift med Dordi Evensdatter Sukke
- f. Ole født 1735
- g. Berit født 1739
- h. Bjørn født 1742 gift med Siri Evensdatter Lia-eie
- i. Helge født 1745 død 1813

Nr. 86 Ole Knudsen Framgården født ca. 1700 og død 1789. Han eiet 3 skinn og bygslet resten av gården Framgården, bruk V. Han var gift 1. g. med ukjent kvinne og hadde med henne disse barna: a. Hallvor født 1725, b. Erich født 1727 og c. Ole født 1730 død 1816. Husmann Nybrøtin (Josefsplassen) under Framgården (bruk 16), gift 1. gang med Siri Knuds-datter Bøen og gift 2. gang 1778 med Kari Olsdatter. Ole Knudsen Framgården ble gift 2. gang i 1733 med:

Nr. 87 Rannei Toresdatter Ton og hadde med henne disse barn:

- a. Ole født 1734
- b. Astrid født 1735 gift med Ole Olsen Sørflaten 1757. Se nr. 43.
- c. Siri født 1738 gift med Ole Engebretsen Navrud
- d. Knud født 1741 gift med Tore Erichsdatter.
- e. Ole født 1744 død 1775.

7. etteledd

160. Anders Torsteinsen Veglingsrud var født ca. 1637 på gården Veglingsrud som sønn av Torstein Østensen som ryddet gården Veglingsrud og Ragnhild Larsdatter. Anders Torsteinsen var bonde på gården Voll og døde 1721. Han ble gift med enken:

161. Sønnev Levorsdatter som hadde vært gift med Ole Gulbrandsen Høve som hadde ryddet gården Voll. Av barna i dette ekteskap kjennes bare:

- a. Ole født ca. 1683 og død 1750. Gift 1709 med Gudbjørg Olsdatter. Se nr. 80!

Nr. 162 ukjent

Nr. 163 ukjent

Nr. 164 Tore Pedersen Tronrud født ca. 1667 og død 1745. Hans foreldre var Peder Toresen født ca. 1629 og død 1710. Han var også bonde på gården Tronrud. Moren var trolig en Knudsdatter. Tore Pedersen ble gift med:

Nr. 165 Siri Andersdatter Tronhus født ca. 1670 og død 1742. Hun var datter av Anders Arnesen Tronhus og Dorte Ellensdatter, trolig fra gården Lo i Aurdal. Tore Pedersen og Siri Andersdatter hadde disse barna:

- a. Peder født 1693 og død 1743. Gift 1. 1723 med Gjertrud Joensdatter og gift 2. gang 1729 med Gunhild Larsdatter Killingbakke. Se nr. 82!
- b. Dorthe født 1698
- c. Rannei født 1701
- d. Gullik født 1703 gift med Siri Embrechtsdatter
- e. Tora født ca. 1706 gift med Ole Olsen Jukam
- f. Marit født 1709 gift med Knud Johannesen Fjeld
- g. Ingeborg født 1713 gift med Knud Knudsen Framgården.

Nr. 166 ukjent

Nr. 167 ukjent

Nr. 168. Hallstein Bjørnsen født ca. 1644 som sønn av Bjørn Olsen født ca. 1608 som sønn av Ole Bjørnsen, som igjen var sønn av Bjørn Brattrud. Hallstein var bonde på gården øvre Sørflaten. Han var gift med:

Nr. 169. Guri Olsdatter født ca. 1646 og død 1729. Følgende barn kjennes:

- a. Torstein født ca. 1670 gift 1. med Gjertrud Olsdatter, gift 2. med Marit Arnesdatter. Var bonde på gården Framgården (bruk III).
- b. Bjørn gift med Ingrid Sigurdsdatter
- c. Thomas født ca. 1676 gift med Siri Haraldsdatter Grimsrud, var bonde på gården Høve.
- d. Anne gift med Anders Haraldsen Grimsrud
- e. Gunnhild gift med Erlend Haraldsen Grimsrud
- f. Berith gift med Arne Knudwsen Bruflat
- g. Ole født ca. 1688 død 1748 gift 1722 med Ingeborg Olsdatter. Se nr. 84!

Nr. 170 ukjent

Nr. 171 ukjent

Nr. 172. Knud Povelsen Framgården født ca. 1672. Hans foreldre var Povel Knudsen og N Gudbrandsdatter Framgården. Knud Povelsen var bonde på gården Framgården (bruk II) og var gift med:

Nr. 173. Marit Halvorsdatter. Av barn kjennes:

- a. Povel født ca. 1697 død 1773, gift 1. m. Marit Halvorsdatter og g 2. m Gulborg Halvorsdatter Bang.
- b. Ole født ca. 1700 død 1789, gift 1. med ukjent kvinne, g. 2. 1733 med Randi Toresdatter Ton. Se nr. 86!
- c. Liv født 1703

Nr. 174 ukjent

Nr. 173 ukjent

Det var alle anene jeg har klart å oppspore. De aller fleste opplysninger har jeg hentet fra Valdres Bygdebok. Gard og bygd i Sør-Aurdal bind A og B.

Av forskjellige årsaker er det for enkelte slekter lettere å finne anene bakover enn for andre. Jeg vil derfor først skrive om de slekter hvor jeg har kommet bakover. Tilslutt vil jeg så skrive om de slekter hvor det har vært vanskelig å komme særlig langt bakover.

Skulle noen finne feil eller ha tilleggsopplysninger til det jeg har skrevet om er jeg takknemlig for å høre om slike.

Skipsvolden ved Lena

Dette er ingen svært gammel gard, men det er historiesus over stedet. Det er sannsynlig at navnet på området opprinnelig var Skeidsvolden, et sted der en drev med hestekamper og andre konkurranser delvis i religiøs sammenheng. Gardsnavnet Lunna var en gang brukt i ordstillinga "fyrir lund ofan" som betyr "ovafor lunden". Og det ligger da nær å tro at det ved nåværende Skipsvolden var en hellig lund, et samlingssted for folk i grenda. På nabogarden Stabu er gravhauger og der er gjort rike funn frå førkristentid. En stor haug bak husa på Skipsvolden kalles Havfruehaugen, er neppe gravhaug, men det knytter seg historie og antagelser til den, og på toppen er nokså djup og laus jord. Navn på gardens grunn er Prestegardsjordet, Kalykkja, Langåkeren og Nyjordet.

Helge Helgesen Stai f. i Storelvdal 1830, bodde på Skipsvolden 1865 som selveier og dyrlege. Han bygde på hovedbygningen, var med og fikk til kraftverk ved Kvenndalen, og fikk dermed elektrisk lys tidligere enn de fleste. Ved begravelsen etter ham var det møtt fram mye folk og hestefølget nådde frå garden og helt til Lillo, er det sagt. Gift med Mathilde Fougner f. i Larvik 1816 + 1893.

1. Dødfødt jente 1862
2. Helge, se nedenfor.
3. Frants Christian Raabe 1865-1871

Helge Helgesen Stai d.y. f. på Skipsvolden 1863, var veterinærkaptein, vart gift 1892 med Kari Nilsdr. Stabu 1869-1939. De bodde på garden 1903/14 og på Kobberstad 1924/27. Han fikk bygd bedre veg til Lillo frå Skipsvolden. Fikk skjøte 1905. Bygde vinkel på bygningen, og huset fikk en lignende utforming som et hus på Rena i Østerdalen som eides av Torleif Kilde. Stai kjøpte også den såkalte Kvemsbygningen og flyttet til Skipsvolden. Omkring 1907 laget han port til tunet av kjakabein av hval.

1. Helga Mathilde f. i Søndre Land 1893 død 1925 gift med Ole Nilsen Kobberstad, Toten 1892-1929.

Knut C. Langaard bygde låve på garden i dansk stil 1914/15 og med klokketårn av Martin Lae, og denne låven står fremdeles, vart gift med Elisif Fearnley. Langaard, eide Sokstad med Sokstadsbogen 1915-17. Hans frue fikk skjøte på garden 1914, selv kjøpte han eiendommen Havfruehaugen 1914 frå Øvre Stabu.

Olaf Olsen Prestesæter 1876-1959. Kjøpte garden 1916, i denne tida vart husa på bruket Gropa som lå på nordsida av vegen revet. Han vart gift 1904 med Johanne Antonsdtr. Røstøen 1881-1959. De flyttet til Øfstås.

1. Gunnar 1905- gm Gerd Narum 1914-
2. Sverre 1907- gm Lise Lier 1919-
3. Arne 1909 - gm Maren Amlien 1915-
4. Kari 1914- gm Olav Haugland 1909-
5. Elsa 1917- gm Erik Noack 1922-

Dansemester Hans Evensen Engh f. 1858 bodde på Skipsvolden 1927 var gift og hadde ei datter: Rigmor f. i Oslo 1893 døde på Toten 1978, gift Glückstad, var danselærerinne og mye med på Steinbergfestene.

Magne Stubberud frå Vestre Gausdal og kone Margit f. Oudenstad, Snertingdalen eide Skipsvolden i 2-3 år, før de flyttet tilbake til Vestre Gausdal.

Ole Håkensen Blikseth 1905- Eide garden i tre år til 1936, gift 1930 med Borghild Hågensen frå Solør f. 1905 overtok Blikseth.

1. Agnethe 1914- gm Arne Slettum.

Hans H. Blikseth 1907- fikk skjøte på garden 1936 frå Ole H. Blikseth, vart gift 1932 med Herborg Pauline Aass 1912- De bygde bryggerhus, potetbu, redskapshus og smie og dyrket 32 mål med jord. De hadde sommerfjøs ved Laeskogen, og sluttet med ku i 1966.

1. Håkon Arvid 1934- gm Sigrid Herstad, Sunnfjord, overtok garden 1978.
2. Ivar Marius 1938- gm Else Engelstad, Kapp, bosatt på Mustad i Vardal.

ANER FOR:

1. Hans Håkensen Blikseth 1907-

Foreldre:

2. Håken Kristiansen Blikseth 1856-1926
3. Inga Marie Olsdtr. Evang 1872-1958

Besteforeldre:

4. Kristian Hågensen Hermanrud, Blikseth 1815-1859
5. Agnete Jensdtr. Blikseth 1828-1899
6. Ole Hansen Evang 1834-1914
7. Margrethe Larsdtr. Nedre Rustad 1833-1893

Oldeforeldre:

8. Hågen Hansen Hermanrud, død 1840 65 år.
9. Marte Christiansdtr. Foss død 1820 36 år.
10. Jens Evensen Blikseth 1796-1885
11. Pernille Andersdtr. Ånnerud død 1868 69 år.
12. Hans Pedersen Evang 1804-
13. Margrete Nilsdtr. Stabu 1803-1866
14. Lars Iversen Rustad frå Gjefsen Hadeland død 1875 62 år.
15. Ingeborg Hansdtr. Grinaker død 1884 73 år.

AA

Slektsforskere i arbeid i Gjøvik-Toten avdeling av Vestoppland Slekthistorielag høsten 1989. (Foto: Arne Amundgård).

Materiale tilhørende Gjøvik-Toten avdeling av Vestoppland Slektshistorielag pr. 1.12.1989

Folketellinger

1801:

Aurdal, Biri, Gran, Jevnaker, Land, Redalen, Ringsaker, Slidre, Toten, Vang i Valdres og Vardal.

1865:

Biri, Fåberg, Land, Lesja, Lillehammer, Rendalen, Snertingdal og Redalen.

1875:

Biri, Fåberg, Gjøvik, Lillehammer, Rendalen, Snertingdal og Redalen og Vardal.

1885:

Gjøvik by.

1900:

Biri, Fåberg, Grue, Lillehammer, Snertingdal, Trysil, Ullensaker, Ytre Rendalen og Øvre Rendalen.

Dessuten: Folketelling 1801 ved glassverk tilhørende Det Norske Compagnie.

Kirkebøker

Land 1708-1925 (avskrift)
Vardal 1771-1808 og 1814-1913
Gjøvik 1878-1911
Hunn 1878-1915
Biri 1828-1854

Katalog over kirkebøker for Oppland fylke.

NORSK SLEKTHISTORISK TIDSSKRIFT

Bind 3 hefte 2 1931
Bind 3 hefte 4 1932
Bind 4 hefte 3 1934
Bind 8 hefte 1 1941
Bind 10 hefte 3-4 1946
Bind 11-17 hefte 1-4 1947-60
Bind 18 hefte 1-2 1961
Bind 19-28 hefte 1-4 1963-82

MILITÆRRULLER

1662, 1665, 1670, 1689, 1693 (2 stk.), 1696, 1697, 1700 (2 stk.)

Bjørn Alund:

Slektsliste for Snertingdal ca. 1730-1800 og ca. 1800-1854.
Personregister for Snertingdal etter 1814
Gifte og døde i Snertingdal 1814-1854
Konfirmerte i Snertingdal 1759-1790
Døde i Snertingdal 1730-1789

Bjørn Herberg:

- Gundelach, Stauch og Johannessen (slekter)
- Hovde i Biri. Første utkast til gardshistorie. 1984
- Husmannskatalog Hoffsfjerdings i Biri. 1985

Svein-Erik Ødegaard:

- Herlog Hudfat. Person, gods og nærmeste etterslekt
- Onde svar i steden for at komme. Regnskapene for 21 husmannsplasser under Stange prestegard 1754-1762. 1988.

Skiftekort for Biri, Redalen og Snertingdal 1657-1903

Fattigkommisjonens behandling i Biri hovedsogn 16.10.1820.

Kommuneregnskap for Biri 1855

Skjøte fra Gaukstad i Biri datert 31.12.1650

Tårnpetter. Biografi.

Personregister for utvandringen til Amerika fra Vardal/Gjøvik 1846-1915, utgitt av Gjøvik historielag.

Utvandrere med "Argonaut" som reiste fra Christiania 25.4.1866 (passasjerliste).

Skytilen 3-1988. Medlemsblad for Romerike historielag.

Ringerike slekter. Bind 1-3. 1927-35

Hønefoss. Byens historie. 1915

Norsk Slekstshistorisk Bibliografi 1963-1984. Av Jan Fredrik Anker Solem.

William Thorndale and William Dollarhide:
Map Guide to the U.S. Federal Censuses 1790-1920. 1987.
(amerikansk)

Richard J. Fapso: Norwegians in Wisconsin. 1977.
(amerikansk).

AGLL Catalog. Katalog over mikrofilmet amerikansk kilde-
materiale.

Oversikt over diverse kildemateriale ved Gjøvik bibliotek pr. 1.12.1989:

- Matrikler 1840-1979
- Folketellinger 1801-1900
- Bygdebøker
- Slektsbøker for Oppland
- Slektsbøker utenom Oppland.

Materialet oppbevares på Gjøvik bibliotek, der vi har fått et eget rom. Alt kan brukes på biblioteket, men kan ikke lånes med hjem.

Mer om Frantz Philip Hopstock

En korreksjon til omtalen av sogneprest nr. 14 på Toten etter reformasjonen, Frantz Philip Hopstock (Vestoppland Slektshistorielags tidsskrift 1989 side 121): Se forøvrig biografien i "Norsk Forfatter-Lexikon" 1814-1880 side 754, men også der er det noen feil. Hopstocks foreldre var: Oberförster ved Kongsberg Sølvverk Andreas Christian Hopstock (1695-1751), som er Hopstock-familiens stamfar i Norge og hustru Maren Hoffman Krog (1719?-1797), datter av sogneprest til Rollag Jens Krog (1685-1752), se "Trulseslægten Krog" side 61.

Frantz Philip Hopstock ble gift kun en gang, og med Anna Elisabeth Lorentzen (1744-1826). Deres barn var:

Amalie Sofie Hopstock gm sogneprest til Rødnes Ludvig Karl Nielsen (de har etterslekt)

Louise Katharine Juliane Hopstock gm biskop til Kristiansand Mathias Sigwardt (etterslekt).

Den på side 121 oppførte Cecilie Lorentze Sidelmann Loussius var gift med prost Frantz Philip Hopstock's datter-sønn Frants Philip Hopstock Nielsen og de angitte to barn Frantz Philip (1815-1847) og Carl Christopher Nicolai f. 1823 er da ikke prostens barn, men hans oldebarn - prostens adopterte riktignok den eldste.

Undertegnede vil være takknemlig for alle slags opplysninger vedrørende prost Frantz Philip Hopstock - min mors pikenavn var Sigrid Hopstock.

Med vennlig hilsen Wilhelm Færden, Bergslia 19, N-0870 Oslo 8. Telefon 02-232336

Fra lokalavdelingene

Land: Møter

- 29. januar: Slektsgransking ved Harald Hvattum.
- 26. februar: Kåseri ved Arvid Skogsbakken
- 26. mars: Kåseri fra Nordre Land.
- 30. april: Kåseri ved Anders Sollien.

Årets sommertur går siste lørdag i mai til Søndre Land østside. Møtene er på biblioteket, Dokka kl. 19.00. Ny sekretær i laget er Arve O. Gjeile, 2870 Dokka.

Hadeland lokalavdeling av Vestoppland Slektshistorielag har møter på Gran ungdomsskole, biblioteket 2. tirsdag i hver måned og 3. tirsdag i hver måned er det møter i drengestua på Jevnaker prestegard. Første møtet i 1990 var den 9. januar. Møtene starter kl. 18.00.

Gjøvik-Toten lokalavdeling har sine møter den første torsdag i hver måned på Gjøvik bibliotek fra kl. 18.30. Møtene i vårsemesteret blir 1. februar, 1. mars, 5. april og 3. mai.

Spørsmål nr. 165

Jeg har med interesse lest Bygdebok for Biri og Snertingdal. Men når det gjelder mitt familienavn Skøien ble jeg stående fast. Min bestefar Bernt Skøien ble gift med Pauline Randine Salmine (slektsnavn ukjent), kom fra gården Skøien og slo seg senere ned i Mandal som kjøpmann. En bror av ham, August, begynte som kjøpmann i Farsund i 1897 sammen med en annen bror Nils. Nils ble senere sjømann og strandet i Australia hvor han giftet seg, og har etterlatt seg en stor slekt der.

I bygdeboka side 260 nevnes en Nils Fredriksen som senere emigrerte til USA. Kan denne Nils være far til min bestefar Bernt?

Min far Olav Skøien, døde i 1974. Han sa lite om sin egen familie. Dersom noen kunne hjelpe meg videre, ville jeg være takknemlig.

Med hilsen Asbjørn Skøien, Eikebakk 21, 4560 Vanse.

Spørsmål nr. 166

Jeg er interessert i opplysninger om forfedrene til Thomas Borreson født på Toten i 1833. Jeg vet at han ble gift med ei frøken Skaugerud som døde i 1860 og seinere med Siri Odegaarden Jensen født på Toten 1833. De fikk en sønn Sigurd, født på Valheim. Er det opplysninger å finne om forfedrene til konene? Siris far var Nils Ødegaarden som sammen med Per og Clara Mustad eide glassfabrikk nord for Oslo og de laget Siri glass. Jeg kan dog ikke bevise dette. Hun var først gift med Hieronimus Heyerdahl (Jensen) sønn til Katherine og Jens Nicholai Heyerdahl i Oslo-området. Kan De verifisere dette? Jeg vet at Thomas også hadde en bror Ole Borreson født på Toten 1845, men jeg mangler fødselsdatoen. Jeg trenger hjelp i å oppspore historien til besteforeldrene mine, fødselsdata, når de giftet seg, og døde, hvor de ble gravlagt etc. Jeg setter pris på den hjelp De kan gi om denne familien. Mange takk!

Med hilsen Mary Tolf, 8403 Edgemoor, Houston, Texas
77036 USA.

Svar

Foreldrene til Thomas Børresen var Børre Andersen (f. i Ås i Vardal og døde på Skaugerud, Toten 1878 75år) - og Sønnøve Thomasdr. f. i Fåberg ca. 1809. Disse fikk i alt 11 barn blant dem Thomas i 1833 og Ole i 1845. Thomas Børresen ble gift første gang 5/12 1859 med Agnete Olsdr. Blikseth (f. på Toten 26/8-1833 av foreldre Ole Hansen og Margrete Evensdr. Blikseth. 12 barn.) Thomas Børresen og Agnethe fikk to barn: Johannes f. ca. 1853 og Bernt Olaf f. 1860. Begge dro til Amerika. Den 28. februar 1869 fikk Thomas Børresen ei datter Thea Bergine med Oleane Lovise Olsdr. Nesterud. (Hennes foreldre var Ole Jørgensen og Helene Larsdr. Nesterud). Thomas Børresen ble så gift for andre gang ca. 1871 med Sigrid Nilsdr. f. ca. 1832 og de fikk to barn: Nils August, visstnok født i La Crosse, USA 1872 og Sigurd Thorvald f. på Valheim i Vestre Toten 24. juli 1876. Thomas Børresen dro til La Crosse over Kristiania med båten Ergo 6/11-1868, var så hjemme igjen noen tid og dro til Valley City 23/6-1882 over Kristiania med båten Angelo med andre kone og to barn på 10 og 4 1/2 år. - De andre spørsmålene har en ikke funnet svar på. En har også sendt svar direkte til spøreren.

AA

BUDSJETT FOR TIDSSKRIFTET I 1990.

	Utgifter	Inntekter
Fra hovedlaget	kr	30 000.-
Salg av hefter	kr	3 000.-
Annonser	kr	5 500.-
Trykking av tidsskriftet	kr 25 000.-	
Porto	kr 14 000.-	
Toten Museum	kr 2 500.-	
Diverse utgifter	<u>kr 3 000.-</u>	-----
	kr 44 500.-	38 500.-
Beholdning pr 15/12 1989	kr	8 037.91
Forventet behold, des. 1990	<u>kr 2 057.91</u>	-----
Sum	kr 46 037.91	46 037.91

Det er ved budsjettoppsettet ikke vurdert kostnader vedrørende utgivelse av militærruller som spesialpublikasjoner.

Her ved slutten av heftet takker skriftstyret for tilsendte artikler, spørsmål, tilleggsopplysninger og kommentarer. Og vi vil gjerne nevne at vi er avhengig av kontakt og hjelp fra leserne for å skape et godt tidsskrift. Alle bidrag i form av artikler, notiser, tegninger og fotografier er velkomne, og ikke minst gjelder det svar på spørsmålene. Vel møtt med nye innlegg i 1990 også!

Elvarmen er miljøvennlig

Elektrisiteten gir oss elvarmen — den rene varmen. Ingen røyk, sot eller aske — ingen aggressive gasser — ingen forurensning av luft, jord eller vann.

Derfor er elvarmen også fremtidens varmesystem.

ET OPPLYST HADELAND
- VÅRT ANSVAR

HADELANDS ENERGIVERK

2770 JAREN

TELEFON: 28 120

Feilmelding utenom arbeidstid: 28 710

GRAN
HANDELSSENTER

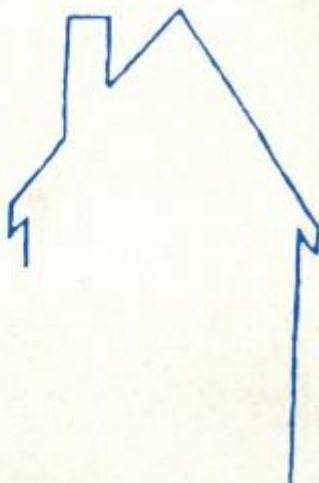
en historie for seg

Jernbane	60
Post	forretninger
Banker	samlet i ett område
Vinmonopol	ved riksveg 4

MØTEPLASSEN PÅ H A D E L A N D!

VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER

VESTOPPLAND SLEKTS
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER

**Gran
Sparebank
Jevnaker
Sparebank**